

LETO X Številka 47
Jesenice, 12. novembra 1968

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezarja«, Železarna Jesenice, Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ZELEZAR

Zaloge v gospodarstvu

V mesecu oktobru je bilo na pobudo republiškega izvršnega sveta in republiške gospodarske zbornice posvetovanje o oblikovanju in o najbolj primernem obsegu zalog v gospodarstvu. Posvetovanje je pripravila in vodila višja ekonomska šola Maribor. Tega posvetovanja se je udeležil tudi zastopnik železarne Jesenice. Materiale za razpravo so prispevali domači in tuji strokovnjaki, doktorji ekonomskih ved in ekonomisti iz področja teorije in prakse. Samo posvetovanje pa je bilo osredotočeno na akuten problem zalog v našem tržnem gospodarstvu, ki so prekoračile svoje optimalne meje in resno ogrožajo likvidnost gospodarskih organizacij.

Zaključki posvetovanja v obliki ugotovitev in predlogov so po svoji vsebini zanimivi ter vredni, da jih objavimo. Zaradi večje preglednosti so strnjeni v tri osnovne skupine in sicer:

I. Ugotovitve in predlogi za izboljšanje in dolgoročno urejanje strokovnega poslovanja z zalogami:

1. Univerzalnega odgovora na vprašanje kakšne naj bi bile optimalne zaloge ni. Vsaka vrsta zaloga lahko ob ustreznih tržnih in proizvodnih pogojih predstavlja optimalne zaloge. Pri določanju optimalnih zalog so važni ekonomski in tehnični kriteriji. Treba jih je redno kontrolirati in analizirati vplive na ugotovljeno stanje.

2. Podjetje oblikuje svojo poslovno politiko pod vplivom dogajanj in elementov na trgu in v podjetju ter pod vplivom ukrepov družbe. Zato morajo podjetja:

— voditi pravilno politiko zalog, s tem zmanjševati poslovni riziko v tem smislu, da nezadostno poznavanje zunanjih pogojev skušajo nadomestiti z večjo zanesljivostjo notranjih pogojev, na katere lahko vplivajo;

— intenzivneje koordinirati delovanje notranjih služb, zlasti pa uskladiti svojo prodajno, nabavno in finančno politiko s proizvodnjo, ker bo to pripomoglo k optimizaciji zalog in sprostitvi sredstev;

— posvetiti več pozornosti sistematičnemu raziskovanju nabavnega trga in analizi rentabilnosti in ekonomičnosti nabav in zalog reprodukcijskega materiala;

— posvetiti več pozornosti sistematičnemu raziskovanju prodajnega trga in prognoziiranja prodaje ter na osnovi analitično predvidenih potreb trga in ocene gibanja svoje in konkurenčne prodaje ter dejavnikov, ki nanjo vplivajo, oblikovati asortiment svoje proizvodnje in zalog; na ta način, torej na znanstveni osnovi prilagoditi proizvodnjo potrebam tržišča;

— uporabljati pri tem delu sodobne metode analize z

uporabo matematike in statistike;

— posvetiti več pozornosti sodelovanju raznih vrst strokovnjakov, predvsem ekonomistov, tehnologov in matematikov pri analizi trga in

(nadalj. na 2. str.)

Razgovor pri predsedniku IS SRS Stanetu Kavčiču Združitev železarn in najožje sodelovanje s predelovalno industrijo

V petek, 15. novembra je predsednik izvršnega sveta Slovenije Stane KAVČIČ sprejel predstavnike slovenskih železarn z Jesenic, Raven in Štor. Razgovora, kateremu je prisostvoval tudi član IS inž. Zupan, so se udeležili direktorji vseh treh železarn. Osnovno vprašanje, o katerem so govorili, je bila informacija o pripravah na integracijo slovenskih železarn in sploh o sedanjih problemih in težavah slovenskih in jugoslovanskih železarn. Predsednik Kavčič je želel biti neposredno seznanjen o teh vprašanjih in o nadaljnjem razvoju železarstva v Sloveniji.

Direktor železarne Ravne tov. Klančnik je v uvodni informaciji v imenu koordinacijskega odbora podal kratak pregled dosedanjih prizadevanj za osnove enotnega podjetja slovenskega jeklarstva. Govoril je tudi o inte-

gralnem razvojnem programu in o sanacijskih ukrepih znotraj samih železarn ter o nekaterih intervencijah oziroma sanacijskih ukrepih širše družbene skupnosti. Predsednika Kavčiča je seznanil tudi o vseh informacijah o ekonomskem položaju črne metalurgije, ki so jih prejeli tako republiški kot zvezni organi in prosil, da bi IS SRS te zahteve tudi podprl.

Direktor naše železarne mag. inž. Kunc je v nadaljevanju poudaril, da je v nadaljnji politiki slovenskih železarn nujno zasledovati najožje sodelovanje s kovinsko predelovalno industrijo Slovenije ter poglobljanje integracijskih gibanj v obliki dolgoročnih dogovorov ali integracije s kovinsko predelovalnimi podjetji.

V dopolnjevanju informacij sta sodelovala tudi direktor železarne Štor tov. Voga in svetnik naše železarne inž. Hafner.

Predsednik izvršnega sveta SRS Stane Kavčič je s pozornostjo in zelo objektivno sprejel informacije o slovenskem jeklarstvu. Predsednik Kavčič se ni navduševal za zniževanje družbenih dajatev oziroma za znižanje prispevka na osebne dohodke, ker to ni perspektivna rešitev, pač pa je soglašal, da se v zvezi z izvozom železarskih izdelkov povečajo retencijske kvote, pa tudi z zahtevo, da se železarne oprostito obresti na poslovni sklad oziroma oajšajo kreditni pogoji. Perspektivna rešitev je tudi po mnenju Kavčiča v večji naslovnosti na slovensko kovinsko predelovalno industrijo, ki naj se prvenstveno oskrbuje s proizvodi združenih slovenskih železarn. Tudi dodatna investicijska vlaganja v združene železarne morajo zasledovati to, da bodo v celoti pokrile potrebe kovinske predelovalne industrije v Sloveniji. To je v interesu tako

(nadalj. na 3. str.)

Protestno pismo

Člani ZZB NOV, zaposleni v železarni Jesenice, odločno obsojamo dejavnost skupine mladih, ki je z izdajo Slovenske apokalipse dosegla višek klevetniške gonje proti naši borbi v času NOB in naši revoluciji. Mnenja smo, da je potrebno odločno ukrepati in take ter podobne izgrede v bodoče že vnaprej onemogočiti.

Pridružujemo se vsem protestom, kajti tako početje skupine okoli Kataloga in Tribune škoduje vsem našim ljudem, ki se trudijo za uveljavljanje samoupravljanja in demokratičnega ter humanega socializma.

Ko se pridružujemo protestom proti takim pojavom, smo prepričani, da izražamo tudi mnenja vseh ostalih članov kolektiva.

Člani organizacije ZZB NOV
železarne Jesenice

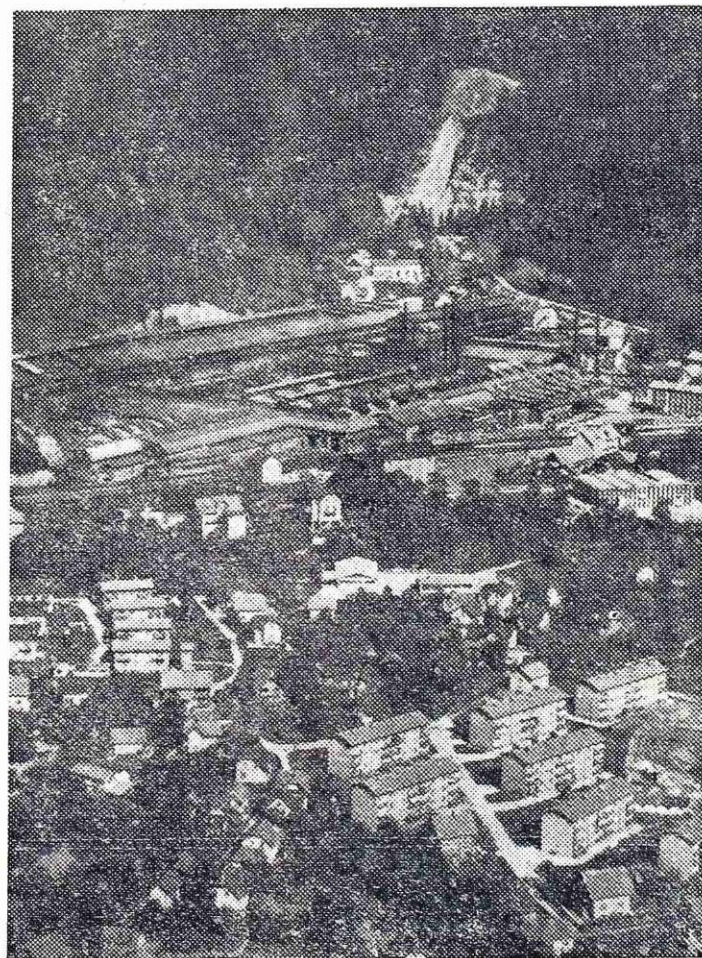
Kdo bo kril stroške zastoja in popravil?

Pri izdelavi rezervnih delov za posamezne strojne naprave bo treba bolj paziti pri izbiri materiala, če se bomo hoteli izogniti nepotrebnim zastojem in popravilom. V preteklem tednu smo zaradi zamenjave materiala pri izdelavi zobatih osi za pogonske valjčnice na transportnih trakovih v stari aglomeraciji imeli osem ur nepotrebnega zastoja in 24 ur nepotrebnega dela strojnih vzdrževalcev. Pri tem smo izgubili tudi 80 ton aglomerata.

V enem dnevu smo morali na enem samem traku zamenjati kar šest valjčnic. Da bi ugotovili vzrok tem okvaram, smo najprej pregledali celotno konstrukcijo transportnega traku. Pri pregledu smo ugotovili, da na samem traku ni nobene napake. Pri nadaljnjem raziskovanju pa smo ugotovili, da je napaka v zobatih oseh reduktorja valjčnice. Ugotovili smo, da se zaradi nepravilno izbranega materiala in kasnejše termične obdelave, zobate osi lomijo. Ker smo podobne lome zobatih osi opazili že

pred štirinajstimi dnevi, smo takoj opozorili strojne delavnice, ker takih lomov do sedaj nismo imeli. Ker kasneje nismo imeli več takih okvar, verjetno v strojnih delavnicah niso polagali na naše intervencije posebne pozornosti. Ko so se pa pokazale podobne napake po štirinajstih dnevih, smo dali sami analizirati material zlomljenih osi. Analiza je pokazala, da so bile zobate osi izdelane iz OCR ekstra, termično pa obdelane, kakor da bi bil material ECN 35, kakršen je

(nadalj. na 3. str.)

Javorniški obrati s ptičje perspektive

Brez uresničevanja skupnih ciljev, tudi individualnih ciljev ni mogoče uresničevati

V svojih prizadevanjih, da izboljšamo delovno disciplino in odnose med ljudmi ter dosežemo boljše rezultate dela, ne bomo uspešni, če ne bomo uspeli mobilizirati delovnih grup. Naše sile brezuspešno zapravljamo, če ne računamo pri izvajanju naših nalog z grupo in z vsakim posameznikom v njej. Toda ali v naših konkretnih razmerah lahko govorimo o delu z grupo? Ali lahko sploh govorimo o grupah kot organiziranih skupinah ljudi? Diametralno nasprotna mnenja in stališča na sejah organov, nasprotja znotraj delovnih enot, razvejani interesi in drugo, govori o nasprotnem. Zanimarili smo osnovni pogoj za uspešno delo: formirano delovno grupo. V naših primerih pomeni to formiranje grup od najmanjših delovnih skupin prek delovnih enot do celotnega kolektiva železarne. Ta naloga pripada vsem kreatorjem proizvodnje od posameznih vodij grup, mojstrov, delovodij, obratovodij, direktorjev do vseh ostalih naprednih sil, ki sodelujejo v življenju kolektiva (samoupravni organi, sindikat, ZMS, ZKS). Skupino ljudi, ki dela skupaj, lahko razvijamo v grupo šele takrat, ko dosežemo v skupini naslednje lastnosti:

- da je to organizirana grupa ljudi,
- da jo sestavlja določeno število članov (pogostna fluktuacija omejuje razvoj grupe),
- da člani vežejo skupni cilji in tem ciljem ustrezajoče naloge,
- da skupne cilje dosega grupa z medsebojnim sodelovanjem.

Kdaj lahko govorimo o organizirani grupi ljudi? Takrat, ko člani grupe poznajo v grupi svoj položaj, ko so vse naloge dosledno razdeljene in ko se vsak član grupe zaveda, katera naloga pripada njemu. V organizirani grupi ljudi je potrebno tudi pravično vrednotenje dela in kontrola: kaj je narejeno in če ni, zakaj ni narejeno. O formirani grupi govorimo šele takrat, ko dosežemo strujenost grupe. To pomeni pripadnost grupi, da vsak posameznik čuti, da pripada grupi, da je grupa njegova in da v vsaki situaciji člani grupe čutijo: to smo mi! Seveda pa ni namen formiranja grup, da samo vsaka posamezna delovna enota kot individualna grupa v okviru železarne dobro uspeva. Namen je, da prek manjših delovnih grup gradimo večje grupe, da vsak posameznik čuti življenjsko povezavo s celotnim kolektivom in družbo. Takrat, ko bomo v delovnem kolektivu slišali besede TO SMO MI, VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE, bomo lahko govorili o formiranih delovnih grupah.

Pot do formiranja grup pa ni lahka, niti kratka, vendar pa je to pogoj za dobro delo. Ko bodo člani grupe zadovoljni s položajem v grupi, z delom v grupi, ko bodo sposobni sprejemati vlogo in naloge, ki jih grupa določa (ne sam) in ko bodo enotno pojmovali grupne norme, takrat lahko govorimo o formirani grupi.

Vse to pa zahteva, da vedno obnavljamo človeka v celoti in nikdar ne prezremo njegove potrebe po popolnem in vsestranskem življenju. Potrebe so v nekaterih primerih že odprte, druge pa so še latentne. Posameznik mora imeti občutek, da je del celote, ki ji pripada, ki je večja od njegovega osebnega okolja. Kajti grupa je subjekt, ki formira človeka, pa tudi objekt, ker človek vpliva nazaj na formiranje grupe. Nič se ne more orientirati samo na lastne izkušnje. To bi pomenilo tudi osiromašenje človeka. Svoje izkušnje dajemo drugim in jih od drugih tudi sprejemamo in se s tem tudi bogatimo. Tudi mnenja mlajših bi morali upoštevati. Grupa nam je potrebna tudi zato, ker v njej drug drugemu dajemo in izpopolnjujemo spoznanja in izkušnje, ker posameznik ne more vsega sam potrošiti. V njej se bogatimo ne samo zaradi različnih mnenj in stališč, ampak tudi zato, ker imajo člani grupe različno znanje, ker različno čustvujejo in reagirajo. V grupi se srečujemo z različnimi stališči in interesi drugih, se z njimi identificiramo in se tako bogatimo in razširjamo interese. Znano je, da tisti, ki ima bolj razvite interese, bolj bogato živi.

S takim načinom dela v grupi se identificiramo z najboljšimi stališči, se osebnostno bogatimo. Ko uresničujemo grupne cilje, ki so večji od individualnih ciljev, doživljamo, da so to naši cilji, ker so pomembnejši kot naši individualni cilji in ker brez uresničevanja skupnih ciljev tudi individualnih ciljev ni mogoče uresničevati!

Zaloge v gospodarstvu

(nadalj. s 1. str.)

notranjega poslovanja po eni strani, ter ekonomistov in pravnikov pri poslovnih stikih s poslovnimi partnerji zaradi preprečevanja nepotrebnih nekurantnih zalog zaradi pravnih napak, po drugi strani;

— posvetiti več pozornosti praksi planiranja obratnih sredstev, ki imajo pomemben vpliv na poslovni rezultat;

— pri delu intenzivneje uporabljati moderna sredstva za obdelavo podatkov, ki dajo številne informacije, pomembne za uspešno poslovanje;

— posvetiti več pozornosti ustrezni kadrovski zasedbi svojih služb.

3. Zaloge produkcijskega materiala, polproizvodov in trgovskega blaga, naj se oblikujejo pretežno v trgovinskih organizacijah, ki naj se ustrezno specializirajo in integrirajo. Tudi integracijski procesi imajo za rezultat veliko sproščanje sredstev.

4. Treba je zavirati tendenco po pretvarjanju obratov — delovnih enot podjetja v dohodkovne enote, ker to lahko povzroča dezintegracijske procese.

5. Treba je upoštevati načelo, da se zaloge vrednotijo le z variabilnimi stroški podjetja in, da se sodobne metode vrednotenja zalog ne uporabljajo samo pri vrednotenju zalog materiala oz. trgovskega blaga, ampak da se na isti način vrednoti tudi nabavljeni material, ki je vsebovan v nedokončani proizvodnji in v zalogah polizdelkov in izdelkov. Inflacijski dobička oz. dohodka iz naslova visokega vrednotenja zalog spodbuja delitvene apetite (t. j. izplačevanje izkazane dobička oz. dohodka), in s tem zmanjšuje likvidnost podjetja; je torej v nasprotju z zdravo finančno in razvojno politiko podjetja.

7. Da bi premaknili lokacijo zalog v trgovinska podjetja, naj bi prišlo do temeljitega premika v kreditiranju obratnih sredstev iz proizvodnih v trgovinske organizacije.

7. Glede na to, da problema optimalnih zalog ni mogoče obravnavati ločeno od proizvodnega programa, je ena od metod za uspešno reševanje problema tudi v tem, da bi najprej napravili tipizacijo proizvodov v podjetju, na tej osnovi ustrezen proizvodni program, nato tipizacijo materiala in šele potem izračun potrebnih količin materiala na zalogi. Tak način dela bi hkrati nudil tudi mnogo važnih proizvodnih informacij in s tem povečal poslovno elastičnost podjetja.

II. Ugotovitve in predlogi glede najakutnejših problemov zalog:

1. Nepravilna politika zalog spravlja podjetje v položaj, ko morajo prekiniti proizvodnjo, ali pa v nelikviden

položaj, ki duši dvig proizvodnje in veže pretežni del tekoče družbene akumulacije. Povečanje zalog v našem gospodarstvu v letu 1967 je povečalo obseg vezanih obratnih sredstev in so se negativne posledice pokazale v težavah z obratnimi sredstvi, nerednem plačevanju dobaviteljem, v blokacijah žiro računov in v stagnaciji proizvodnje ter v zastoju modernizacije in investicij.

2. Na odvečne zaloge je vplivala tudi nezadostno pripravljena liberalizacija uvoza in prekomeren uvoz potrošnega blaga, ki ni dosegel intervencijskih ciljev.

3. Zaloge, ki jih ni mogoče prodati, ne morejo predstavljati obratnega kapitala in zato naj prizadete gospodarske organizacije na njih ne bi plačevale obresti na poslovni sklad.

4. Država naj prevzame del odgovornosti in se odpove davku na promet za te zaloge. Oba ukrepa (točka 3 in 4) naj bi veljala le za določen čas, ki bi bil potreben za realizacijo odvečnih zalog. Ta pomoč naj bo le enkratna.

5. Prizadeta podjetja naj bi pravno regulirala razprodajo zalog neposredno, v določenem času in po nižanih cenah. K temu naj pripomorejo tudi avkcije za blago iz odvečnih zalog, na teh pa bi lahko sodelovali prav vsi, tudi fizične osebe, ki so pripravljene prevzeti riziko za svoja sredstva.

6. Prisilna poravnava in stečaj pa naj predstavljata zadnji izhod iz nemogočega gospodarjenja.

7. Za reševanje najakutnejših problemov zalog z vidika vezanih obratnih sredstev in neracionalnih, neoptimalnih zalog, se je v mnogih primerih pokazalo kot zelo koristno neposredno gnotno stimuliranje odgovornih sodelavcev.

III. Ugotovitve in predlogi glede širšega okvira organiziranega tržnega gospodarstva:

1. Učinkovitost plansko tržnega mehanizma bi mogli povečati z naslednjimi ukrepi: a) liberacijo cen naj

spremlja povečana stopnja vključitve v svetovni trg; b) povečati je treba učinkovitost ukrepov družbe proti neustreznim tržnim položajem (monopol, dumping); c) usposobiti tržišče vrednostnih papirjev in na ta način povečati hitrost gibanja kapitala k mestom v gospodarstvu, kjer ga primanjkuje; d) ustvariti tak sistem delitve, v katerem bo osebni dohodek in riziko bolj neposredni rezultat poslovnega učinka, ki bo omogočal podjetju modernizacijo proizvodnih naprav in tehnoloških procesov.

2. Instrument obresti na poslovni sklad naj izgubi vlogo davka in naj deluje kot instrument za oblikovanje interne podjetniške akumulacije z morebitnim odbitkom za financiranje velikih objektov družbene infrastrukture.

3. Trajnejša rešitev problemov bodočega razvoja našega gospodarstva je v proizvodnji »za odprti trg«, torej izvozna propulzivnost ob ističasnem izkoriščanju prednosti po teoriji kapilarnosti. Ob tem je potrebno povečati samoupravno pravico gospodarskih subjektov glede deviznega gospodarjenja, nadomestiti centralno razdeljevalni devizni režim s centralno usmerjevalnim sistemom in postopno razviti organiziran devizni trg. Tako bi se kombinirala devizna liberalizacija z dinarsko, pri tem pa bo vedno bolj dinar postajal osnovni element gospodarjenja.

4. Vprašanje gibanja kapitala v našem gospodarstvu bi bilo mogoče učinkoviteje kot zgolj s koncentracijo v velikih bankah, reševati z uvedbo socialističnih vrednostnih papirjev na osnovi oblikovno diferenciranega zaje-manja prihrankov delovnih skupnosti in posameznikov. S tem bi se tudi omejili negativni učinki financiranja investicij zgolj z lastnim vri gospodarstvih organizacij, ki često vodijo k dviganju cen. Takšne negativne posledice bi bile manjše, če bi imeli kreditni trg in trg vrednostnih papirjev.

MILAN LEMPL

Anketa med bralci

V prejšnji številki našega glasila smo objavili anketo med bralci železarja. Na uredništvo prikažajo številna pisma naših sodelavcev z izpolnjeno anketo. Da ne bi preveč bremenili posameznikov, prosimo mojstre, delovodje, personalke in kadrovice, da nam v sporazumu s kadrovsko službo pomagajo pri zbiranju izpolnjenih anketnih listov. Po dlinah in delovnih enotah zbrane ankete dostavite na naše uredništvo do 25. novembra. Za sodelovanje se iskreno zahvaljujemo.

Po obdelavi podatkov bomo rezultate objavili v našem glasilu, prav tako pa tudi izrečane sodelavce.

Še o potrošniških kreditih

V 46. številki Železarnja je bil objavljen članek z naslovom »Potrošniški krediti in osebni dohodek«. Avtor seznanja kolektiv Železarnja o vzrokih, posledicah in nujnih ukrepih upravnega odbora v zvezi z odobritvijo potrošniških kreditov. Vendar smatramo uslužbenci oddelka za obračun osebnega dohodka, ki smo po tem vprašanju neposredno zadolženi za izvajanje sklepov in imamo stalne probleme s posojiljemalci — potrošniki, za potrebno, da pojasnimo še nekaj vprašanj predvsem tehničnega značaja.

Združitev železarn...

(nadalj. s 1. str.)
predelovalne industrije kot tudi železarstva, kajti tudi metalurgija bi bila lahko rentabilna, če bi se orientirala na uvoz železove rude, koksa in groblja.

Predsednik Kavčič, ki je razumel težave, ki spremljajo sedanji razvoj metalurgije in integracijska prizadevanja pri nas, je ob zaključku poudaril, da je združitev železarn v enotno delovno organizacijo osrednje in prestižno vprašanje v integracijskem gibanju na Slovenskem, zato bo enotno podjetje deležno tudi družbene podpore, imelo pa bo tudi svoj vpliv pri oblikovanju gospodarske politike v Sloveniji. Kolektiv, ki tega ne bo sprevidel, bo obsojen na životarjenje. Obljubil je tudi podporo pri nadaljnjem

razvoju samoupravnega mehanizma enotne organizacije in zaključil, da formalni lokalni zadržki ne smejo biti ovira za učinkovito organizacijo integriranega podjetja.

Član IS inž. Ivan Zupan je podal tudi oceno o integracijskih gibanjih v slovenskih železarnah in poudaril, da je prizadevanje v tej dejavnosti največje in da je zato to prizadevanje potrebno ustrezne pozornosti in podpore.

Na tem razgovoru se je izoblikovalo tudi skupno mnenje predstavnikov slovenskih železarn, da je objektivno možen mesec za izvedbo referendumov mesec maj 1969, s pogojem, da se do marca pripravijo vsi dokumenti in vse ostalo za izvedbo referendumov.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA TEHNIČNEGA SEKTORJA

V tednu od 23. do 27. 11. 1968

SOBOTA, 23. 11. od 20. do 8. ure: inž. MATO PODREKAR, valjarna 2400.

NEDELJA, 24. 11. od 20. do 8. ure: JANEZ GMAJNAR, srugarna valjev.

PONEDELJEK, 25. 11. od 20. do 8. ure: FRANC TAVČAR, valjarna 1300.

TOREK, 26. 11. od 20. do 8. ure: inž. STANKO ČOP, martinarna.

SREDA, 27. 11. od 20. do 8. ure: ZVONE LABURA, žeb-ljarna.

Dežurni ima sedež v pisarni tajništva tehničnega direktorja, tel. 225 — ob odsotnosti kličite tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavimo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega direktorja

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Uvodoma citiramo ponovno bistvo sklepa upravnega odbora ZJ z dne 5. 11. 1968: »Oddelek za obračun osebnega dohodka sme odtegovati članu delovne skupnosti ZJ do polovice čistega osebnega dohodka, če gre za preživitvene terjatve in le do ene tretjine, če gre za potrošniške kredite in ostale terjatve. Kolektiv oddelka za obračun osebnega dohodka je dolžan opozoriti vsakega koristnika in ponudnika (posojilodajalca) potrošniškega kredita na eventualno prekomerno zadolžitev. V takih primerih moramo odkloniti odtegovanje obrokov kot ostale manipulativne stroške prek izplačilnih list Železarnje.«

Ostrejši ukrepi so potrebni kar potrjujejo tudi naslednji primeri: Delavec R. N. iz predelovalnih obratov je prinesel na oddelk za obračun osebnega dohodka v izpolnjenem posojilni obrazec Kovinotehne Celje — prodajalna Ideal Jesenice. Vpisali smo njegov poprečni zaslužek treh mesecev v višini 713 N din z opombo, da so že obremenjeni doslej njegovi mesečni prejemki s 300 N din preživitvinskih terjatev. Kljub temu je delavec dobil v navedeni prodajalni kredit za nakup blaga v višini mesečnega obroka 427,35 N din za dobo šestih mesecev. Če seštejemo obstoječe dolgove in novega, dobimo 727,35 N din odbitkov, kar presega celotni mesečni zaslužek za 14,35 N din. Kako bo živel brez vseh prejemkov, nam ni jasno!

Drugi primer: Delavec R. H. s transporta je vzel nov kredit v istem trgovskem podjetju. Njegov mesečni zaslužek je znašal 849 N din, dosedanja mesečni dolg pa 67 N din. Trgovina mu je

odobrila kredit na odplačevanje mesečnega obroka 436 N din. Skupni dolg 503 N din torej presega že polovico prejemkov (59,2%), obremenitev pa je dopustna le eno tretjino. Za oba navedena primera smo vrnili pole za obročno plačevanje trgovskemu podjetju nazaj, naj urejuje svoje terjatve neposredno s prizadetimi delavci.

Tretji primer: Trgovina Modna hiša v Ljubljani ima formularje za potrošniški kredit brez porokov in brez zahtevka o višini posojilnega malčevega zaslužka. Da pa si zavarujejo svoj kredit, imajo na obrazcu sledečo klavzulo: »Podjetje (v tem primeru Železarnja), bo skrbelo, da bo dolžnost odtrgovanja obrovov v primeru prekinitve delovnega razmerja prenešana na novega delodajalca, v nasprotnem primeru pa bodo sami pokrili vplačilo zapadlih obrovov. Torej ker žiran-tov ni, kar je enostavnejši postopek za posojilodajalca in posojiljemalca, naj v slučaju, da dolžnik odide neznanokam, (kar je mnogo primerov), plača ostali dolg Železarnja. Tako daleč gredo nekatera trgovska podjetja v želji po čim večjem prometu, ne oziraje se na finančno zmogljivost potrošnika, vendar tako, da bi si na neprimern način zagotovili svoje posojilo. Seveda posojilnega obrazca Modne hiše s tako klavzulo sploh nismo potrdili.

Da se izognemo v bodoče nepotrebnim izgubi časa, pregovarjanjem, izsiljevanjem in jezi, opozarjamo člane kolektiva, ki želijo vzeti nove kredite, da upoštevajo naslednja navodila:

— Oddelek za obračun se bo dosledno ravnal po sklepih upravnega odbora železarnje Jesenice.

— Vsak posojiljemalec, preden vzame novo posojilo, naj sam napravi približen izračun, koliko je kreditno sposoben. Če bi bil obremenjen z novim posojilom že nad eno tretjino čistega mesečnega prejemka, nima smisla, da izsiljuje izpolnitev novega posojilnega obrazca.

— Za najetje kredita je po dogovoru s trgovskimi podjetji in banko potreben enajstmesečni zaposlitveni staž, v katerega se vračuna tudi zaposlitev pri prejšnjem podjetju na Jesenicah, če se je zaposlil pri nas brez prekinitve. Isto velja tudi za vojaške povratnike, ki so bili prej zaposleni v železarni Jesenice.

— Zaradi delovne preobremenjenosti uslužbencev oddelka za obračun osebnih dohodkov na račun rednih terminskih del, izračunov invalidnin, pokojnin itd., se pole za potrošniški kredit od 1. do vključno 7. v mesecu ne izpolnjujejo. Po tem datumu se izpolnjujejo pole vsak ponedeljek, sredo in petek med 8.30 in 10.30 uro. Posojilne pole dobijo prosilci isti dan po 13.30 uri pri vratarju v zgradbi upravnih služb po podpisu pooblaščenih oseb za železarno Jesenice.

— Pole za potrošniški kredit naj prinesejo prosilci osebno zaradi izpolnitve potrebnih podatkov, ne pa jih pošiljati po tekaški službi.

Če se bomo ravnali dosledno po navedenih sklepih in navodilih, bo dosežen potreben red pri potrošniških kreditih. Mnogo manj bo tudi negotovanja zaradi prenehanja mesečnih prejemkov, ki so bili doslej ob mnogih primerih subjektivnega značaja zaradi velikih osebnih terjatev. Janez Krušič

Kdo bo kril stroške zastoja in popravil

(nadalj. s 1. str.)

predpisan v samih načrtih, na osnovi katerih je bilo izstavljeno naročilo.

V razgovoru s predstavnikom strojnih delavnic smo dobili odgovor, da je nalog tehničnega sektorja, da morajo domače delavnice za svoje izdelke porabljati sekundni material. Poudarjeno pa je bilo tudi, da dobijo večkrat prekvalificiran material in šele pri poznejši termični obdelavi ugotovijo, da tak ne ustreza.

Prav je, da za manj važne strojne dele ali manjša konstrukcijska dela uporabljamo materiale slabših kvalitet, seveda v kolikor te ustrezajo potrebam. Pri važnih strojnih delih pa moramo strogo upoštevati oznake materiala v načrtih. Če pa že vzamemo drug material, ga seveda moramo s termično obdelavo izboljšati, da bo ustrezal zahtevam. Vsako drugačno delo nam samo povečuje stroške vzdrževanja, v proizvod-

nji pa povzroča neupravičene zastoje in upravičene pritožbe čez vzdrževanje.

Če analiziramo delo na zobatih oseh, ugotovimo, da je bilo vložnega veliko dela. Osi se morajo najprej stružiti, rezkati, termično obdelati in potem še brusiti. Ko je strojni del prešel vse te faze dela, katere je treba plačati, ga potem morajo ključavničarji vgraditi. Za vgraditev rezervnega dela v valjčnico porabita dva ključavničarja osem ur. Še preje pa preizkusimo njeno sposobnost za obratovanje. (Pri poizkusu valjčnico obremenimo s približno enako obremenitvijo kot jo ima potem v pogonu). Za demontažo in montažo pogonske valjčnice na transportni trak porabijo trije ključavničarji po dve uri, pri tem pa aglomeracija ne obratuje. Če sedaj izračunamo vse te stroške in izgubo na proizvodnji ugotovimo, da to ni majhna vsota. Če pa na koncu, to je po

prehodu skozi vse faze ugotovimo, da je zamenjani del neuporaben, potem se stroški podvojijo.

Za zaključek bi poudaril misel, ki jo je izrekel na zadnjem plenumu republiškega sindikata za industrijo in rudarstvo član plenuma, da moramo v gospodarstvu besedo prihranek zamenjati z racionalnim gospodarjenjem in bomo verjetno dosegli večji učinek.

T.

Misel

Domala vsi ljudje so nesvobodni, in sicer iz istega razloga, ki so ga navedli Spartanci za suženjstvo Peršanov: ker ne znajo izreči zloga »Nec. Edino tisti, ki zna to besedo izreči in živeti sam, si more ohraniti svobodo in značaj.

Chamfort

Prvi občni zbori sindikalnih organizacij

Za nami so prvi občni zbori sindikalnih organizacij delovnih enot. Ker je nemogoče, da bi se udeležili vseh občnih zborov in poročali o njihovem poteku, smo se raje odločili za kratek razgovor s predsedniki sindikalnih odborov. Preteklo soboto in nedeljo so imeli občne zbornice v raziskovalnem oddelku, livarni 1300, strojnih delavnicah in valjarni 2400. Med tednom pa so imeli občni zbor tudi pri varnostni službi.

Livarna

V ospredju integracijski procesi

Po naključju smo našli v modelni mizarni livarne oba predsednika, to je dosedanega Zvoneta Hutarja in novoizvoljenega Antona Tavžlja. Najprej je nekaj besed o občnem zboru povedal tov. Tavželj: »Trenutno je vprašanje integracije za nas livarje in pa seveda tudi za kolektiv Železarne v celoti, življenjskega pomena. Če bi hotel na kratko oceniti razpravo in potek občnega zbora moram povedati, da je bilo veliko povedanega o bodočnosti našega obrata. Menim namreč, da bi lahko z manjšimi stroški na eni strani ter večjo storilnostjo in cenejšo proizvodnjo, dokazali upravičenost obstoja livarne v železarni Jesenice.

O integracijskih procesih je na občnem zboru obširneje govoril asistent pri obratovodstvu tov. Strajnar. Pa tudi v Železarju smo o prizadevanjih za združitev treh slovenskih železarn prebrali več sestavkov. Livarjem je razumljivo, da je ekonomska integracija edini možni izhod za slovenske železarne, ni jim pa jasno, zakaj železarna Štore in železarna Ravne hočeta obdržati čim več, medtem ko imamo vtis, da si na Jesenicah premalo prizadevamo, da bi obdržali tisto kar imamo, v tem primeru tudi našo livarno.

Iz poročila, ki ga je na občnem zboru prebral predsednik sindikalnega odbora Zvone Hutar pa povzemamo, da v glavnem delavci razumejo pomen integracije, vendar pa vprašujejo, če je vse to ekonomsko tudi upravičeno. Poročilo predsed-

nika sindikalnega odbora tudi omenja prizadevanja za uvedbo skrajšanega delovnega časa. V livarni so že uvedli 44 urni delovni teden, pozneje pa so na osnovi priporočila samoupravnih organov ter uprave podjetja spet uvedli 48 urni delovni teden. Zaradi težine dela ter samih delovnih pogojev pa je še vedno aktualno vprašanje skrajšanega delovnega časa. Med drugim je v poročilu rečeno, da perspektiva ni rožnata, težave pa bodo manj boleče, če bo v kolektivu uveljavljena enotnost ter krepitev samoupravljanja.

Raziskovalni oddelk

Kaj pričakujemo od sindikata?

Novoizvoljeni predsednik sindikalnega odbora Lado Zaveljcina je občni zbor pozitivno ocenil. Občnega zbora se je udeležil tudi član izvršnega odbora sindikalne organizacije Zdravko Pogačnik. Dr. inž. Marin Gabrovšek, šef RO, je posredoval prisotnim zelo izčrpno problematiko oddelka. Občnega zbora so se udeležili skoraj vsi člani kolektiva, manjkali so le trije, ki pa so bili upravičeno odsotni.

Sprejeli so več sklepov, med katerimi naj omenimo večjo pozornost rekreaciji in medobratnim športnim tekmovanjem ter izletom in strokovnim ekskurzijam. V zaključku je poudarjena tudi povezava in sodelovanje s samoupravnimi organi pri urejanju notranjih odnosov in organizacije dela. Občni zbor se zavzema tudi za uvedbo akcijskih programov, ki naj bi ga izdelali na osnovi stališč in razprave po posameznih vprašanjih.

Ko je dr. inž. Gabrovšek omenjal vlogo sindikata, je dejal, da lahko postavimo zahtevo sindikatu Železarne ter Sindikatu industrije in rudarstva SRS, da se bori za red in odnose bodisi v komuni, republiki ali zvezi. V dnevnem časopisu je dosti pisanega o raznih zlorabah položajev (visoki krediti za stanovanja, gospodarski kriminal posameznikov v podjetjih, anarhija pri delitvi osebnih dohodkov itd.). Te pojave spremljamo zgolj informativno in jih opravičujemo z deformacijo. Proti vsemu temu se premalo ukrepa, sindikat pa bi moral prav tukaj odigrati važno vlogo. Prav tako ni prav, da usodo kroji negospodarska dejavnost gospodarski, biti pa bi moralo prav obratno, ker se tudi sredstva ustvarjajo v obratnem redu. To je naša želja in zahteva.

Strojne delavnice

Izleti naj bodo možično obiskani

Sindikalni odbor strojnih delavnic je imel redni letni občni zbor v hotelu Jelovica na Bledu. Udeležba je bila zelo zadovoljiva, skupaj s svojci jih je bilo okrog 300. Vlado Reme, predsednik sindikalnega odbora, je povedal, da je občni zbor lepo uspel in da je bilo v razpravi zaželeno še tesnejše sodelovanje s samoupravnimi organi in obratovodstvom. Člani sindikata so se zavzemali za izlete, ki bi morali biti bolj množično obiskani. Govorili so tudi o reorganizaciji vzdrževanja. Šele sedaj ugotavljamo nekatere pomanjkljivosti, čeprav bi morali to storiti že prej in jih odpraviti. Pogovarjali so se tudi o nagrajevanju ter pozitivno ocenili namen rangiranja, kljub temu pa menijo, da posamezne kategorije niso bile postavljene kot bi

morale biti. To delo je bilo opravljeno brez predhodnega dogovora z organizacijami in samoupravnimi organi. Je precej pritožb, ki pa jih prepočasi rešujejo.

Valjarna 2400

Obratni problemi in organizacijska vprašanja

Člani sindikata valjarne 2400 so se zbrali v nedeljo, 17. novembra v gostišču Zelenica v Zirovnici. Kljub slabemu vremenu je bil obisk občnega zbora soliden. O poteku občnega zbora smo se pogovarjali s predsednikom Janezom Zupanom. Povedal je, da je delo sindikalne organizacije v pretekli dobi zelo težko ocenjevati s področja celovitosti, saj so morali iz objektivnih razlogov kar trikrat menjati predsednika. Poročilo o opravljenem delu je na občnem zboru prebral tajnik sindikalnega odbora Jože Vilman.

V razpravi so največ govorili o obratnih problemih in seveda o integraciji, ki postaja vse bolj aktualna. Pri dodeljevanju denarne pomoči obolelim članom sindikata bodo v večji meri kot doslej upoštevali socialni položaj. Predlagano je bilo tudi, da bi v prihodnje nad 1% gibljivega dela namenili blagajni sindikalnega odbora. Razen teh vprašanj so obravnavali še udejstvovanje članov kolektiva na športnem polju. Res je, da so imeli precej uspehov, vendar ugotavljajo slabo udeležbo članov kolektiva v nekaterih športnih panogah. Občnega zbora se je kot zastopnik izvršnega odbora sindikalne organizacije udeležil tudi inž. Jaka Šranc, ki je sodeloval tudi v razpravi in govoril tudi o novih oblikah dela. Iz njegovih besed je bilo razvidno, da naj bi v prihodnje imeli namesto izvršnega odbora konferenco, razen nje pa še sekretariat. S tem bi omogočili večjemu številu članov sindikata, da sodeluje v razpravah, o vprašanjih, ki neposredno zadevajo sindikalno organizacijo. O obratnih problemih je obširneje govoril obratovodja inž. Ciril Urbar.

Valjarna 1300

Prizadevanja za večjo proizvodnjo

Kljub slabemu vremenu se je v zgornjih prostorih Kazine preteklo soboto zbralo čez 200 članov kolektiva. Občnega zbora se je udeležilo tudi nekaj upokojujencev, ki so se odzvali vabilu v zadnji številki Železarja. Predsednik sindikalnega odbora Mavro Lenardič je zelo ugodno ocenil potek občnega zbora in meni, da je bil doslej po vsej verjetnosti najbolje obiskani občni zbor v povojnih letih. V poročilu so bili omenjeni dokumenti VI. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, v razpravi pa kvalitetna problematika ter prizadevanja za večjo proizvodnjo. Kot v drugih delovnih enotah, so tudi na tem občnem zboru obširneje govorili o integraciji in vzporedno s tem o nadaljnjem obstoju njihovega obrata. V zaključkih, ki so bili sprejeti ob koncu občnega zbora, pa je poudarjeno nagrajevanje, razen tega pa še podpore članom kolektiva v primeru bolezni, izleti, ki bi jih morali organizirati še več, novatorstvo in povezava z obratovodstvom ter samoupravnimi organi.

Varnost pri delu zahteva odločne ukrepe proti uživanju alkohola med delovnim časom

Na izplačilni dan, 15. novembra so bili popoldan na vzdrževanju strojnih naprav na plavžih zaposleni trije delavci ključavničarji, od teh je bil eden delovodja. V večernih urah je obhodna služba ugotovila, da sta delovodja in ključavničar vinjena in sicer tako, da so jih morali ob 20. uri odstraniti z delovnega mesta. Obhodna služba je ugotovila, da samo najmlajši ključavničar ni užival alkohola in da je sposoben, da delo opravlja naprej. Če upoštevamo, da je ta mlajši delavec šele pred nekaj meseci prišel na plavž in da še ni usposobljen sam re-

ševati določene zastoje, je bil obrat z odstranitvijo vinjenih vzdrževalcev prepuščen samemu sebi. Početke tako delovodja J. A., kakor tudi starejšega ključavničarja M. K., je zelo neodgovorno, posebno zato, ker oba vesta, da je vzdrževanje na plavžu vezano skoraj povsod s prisotnostjo plavžnega plina in temu primerno tudi nevarno. Vprašam se, kdo bi odgovarjal, če bi se pri delu zgodila večja nezgoda!

Za zagotovitev večje odgovornosti in varnega dela bomo morali v Železarji z vso resnostjo začeti ukrepati. S tem bomo rešili marsikatero-

ga delavca in tudi vodilne ljudi, ki so pogosto postavljeni ravno zaradi takih ljudi pred večje odgovornosti, pa tudi žaljenju. Menim, da ni naloga vodilnega delavca, da ugotavlja pri svojih podrejenih, kdaj so ti v alkoholiziranem stanju in da jih potem vodi na testiranje, ob tem pa doživi marsikatero neprijetnost.

V septembru sem peljal na testiranje ključavničarja S. B., ki je kazal znake precejšnje vinjenosti, kar je potrdil tudi test. Ko je ta videl, da barva kaže skoraj 0,08 promil, kar je znak precejšnje vinjenosti, je tako mene

kakor tudi medicinsko sestro obdoli, da sva slepa za barve.

Menim, da pri delu v obratih, kjer skoraj pri vseh delih grozi nevarnost, ne sme biti merilo količina alkohola, ki ga pokaže alko-test, kakor nekateri menijo. V kolikor alko-test ne pokaže 0,05 promila alkohola, menijo, da so za delo še vedno sposobni, ker to velja po zakonu za šoferje. To po mojem mnenju mora biti prepuščeno odločitvi nadrejenega. Kajti v kolikor se delavcu zgodi nesreča in se ugotovi pri njem navzočnost alkohola, nosi odgovornost tisti, ki mu je dovolil delati v takem stanju. Če nadrejeni v primeru nesreče nosi vso odgovornost, mu moramo pustiti in tudi zagotoviti v takih primerih tudi samostojna odločanja.

Določiti bo tudi potrebno, koliko časa je delavec, ki ga je nadzorni organ dobil nesposobnega za delo, tisti dan upravičen za plačilo dneve. Ali se mu odbije od dneve samo čas od ugotovitve do konca dneve, ali sploh tisti dan nima dneve. Menim, da delavec, ki se je opil na dni, ni upravičen do dneve.

Z resnimi ukrepi bomo marsikoga rešili tega zla, posebno pa bomo zagotovili varnost dela in preprečili marsikatero nezgodo.

Torkar

Dopisujte v Železarja

Še enkrat: »To ni način za reševanje problemov«

V omenjenem članku v 42. številki Železarnja z dne 18. 10. t. l. se netočno navajajo dejstva in vzroki, ki so pripeljali do prekinitve dela v DE HVŽ...

Naj navedem samo nekaj dejstev:

1. Ni prvi primer, da je prišlo do prekinitve dela v naši DE HVŽ, temveč je bil to že tretji primer.

2. Samoupravni organi in družbenopolitične organizacije so opozarjale na težave in probleme, ki so nastajali v kolektivu ter predlagali rešitve (vendar niso bile upoštevane).

3. Po prvem primeru prekinitve dela v naši DE HVŽ je bila imenovana strokovna komisija, ki naj bi analizirala vzroke za stanje v HVŽ in predlagala ustrezne rešitve.

4. Imenovana komisija je delala več kot eno leto in sestavila nekaj predlogov za rešitev problemov v HVŽ, do realizacije pa ni prišlo.

5. Po sprejetju pravilnika (sedanjega) o delitvi osebnega dohodka v letu 1961 je bil cenik za HVŽ dvakrat korigiran.

6. Kljub dvakratnemu povišanju cenika je bila DE HVŽ na spodnji lestvici doseganja osebnega dohodka.

7. V mesecu septembru 1968 je bil sprejet sklep DS Železarnje, da se zaradi neustreznega vložka za hladno valjarno poveča cenik za 12,5 % in za žičarno 11 %.

8. Kljub vsemu povečanju cenika za HVŽ ni bilo ustvarjeno ugodno vzdušje v naši DE in je prišlo do prekinitve dela dne 15. in 16. 10. 1968.

Sedaj se postavlja vprašanje, kdo je odgovoren za take postopke in njihovo reševanje. Na žalost se vedno najde grešnega kozla, ki bi naj po mišljenju nekaj ljudi ali skupin ljudi moral odgovarjati za nastale stvari in dejstva.

Avtor omenjenega članka

Kaj pa poslovno sodelovanje žebeljarn?

Delavski svet delovne enote žebeljarna, je imel v torek 19. novembra redno sejo. Razpravljali so o proizvodni problematiki, o normah, o programu investicijskega vzdrževanja ter še o drugih vprašanjih.

Obratovodja Zvone Labura je poročal o doseženih rezultatih, ki so zelo dobri, prav tako pa so tudi pokazatelji glede odprave izdelkov in naročil zelo ugodni.

Prisotne je informiral o predlogu za nabavo novega stroja za lepenkanje, ter stroja za pakiranje žičnikov različnih asortimentov. Zelo zanimiv je predlog samoupravnim organom ter upravi železarnje, da razmislijo o oblikah morebitnega poslovnega sodelovanja med žebeljarnami v Jugoslaviji. So namreč številna delovna področja, kjer imajo žebeljarnice veliko skup-

pa vso odgovornost za nastalo stanje vali na ramena samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v obratu, češ da niso odigrali svoje vloge pri reševanju problemov v HVŽ.

Resnici na ljubo moram omeniti nekaj ugotovitev in primerov:

— Ni bilo seje DS delovne enote, da ne bi obravnavali stanja v DE, izvrševanja planskih nalog, posamezne predloge za rešitev problemov, ki so se pojavljali redno v DE, bodisi proizvodnega ali drugega značaja.

— Osnovna organizacija ZK v DE je nemalo ur svetila problematiki obrata glede na to, da so nastajali tako pogosti problemi v naši DE. Še več, osnovna organizacija je sklicevala izredne sestanke za reševanje nastalih problemov, na katera so bili povabljeni tudi odgovorni tovariši, ki so dajali odgovore na posamezna vprašanja. Naj omenim samo zadnji sestanek poleti 1968. Ko smo smatrali, da se rekonstrukcija (zamenjava strojev) prepočasno izvaja, smo sklicali sestanek, na katerega smo povabili tudi tehničnega direktorja in odgovorne tovariše iz uprave osnovnih sredstev. Lahko trdim, da je imel omenjeni sestanek pozitivne rezultate.

— Prav tako je bila vsa problematika, ki se je javljala kot na tekočem traku, obravnavana na vsakem zboru DE in na sindikalnih sestankih.

— Osebnost sem večkrat opozarjal pristojne organe železarnje na možnosti konfliktov, če posamezne stvari ne bodo pravočasno in pravilno rešene. Odgovor na vsa opozorila je bil največkrat, češ saj ni tako hudo, preveč

nih interesov. Lahko bi usklajali vprašanja, ki se tičejo delitve dela, asortimentov, cen, planiranja, raziskave tržišča ter plasmaja žičnikov na notranjem in zunanjem tržišču. Predlog ni zanimiv samo za žebeljarno, ampak tudi za druge obrate, v našem konkretnem primeru za elektroodni oddelek in morda za žičarno. Skratka v poslovnem sodelovanju bi morali razmišljati bolj kot doslej na vseh tistih področjih in pri vseh tistih izdelkih, ki jih v Jugoslaviji izdelujemo na več različnih mestih oziroma tovarnah, ter je medsebojni dogovor o že omenjenih vprašanjih zaželen in potreben. Ob koncu seje je obratovodja še informiral delavski svet o predlogu za razširitev asortimenta končnih izdelkov, o čemer pa bomo obširneje še pisali.

črno gledaš in podobno.

— Ko pa je prišlo do prekinitve dela, so me pa prav isti ljudje prepričevali: dajte, rešujte situacijo v obratu, da ne bo večje škode. Mišlim, da družbenopolitične organizacije niso v obratu zato, da bodo gasile probleme, ki nastajajo in ki jih niso rešili tisti, ki so zato plačani in so bili na to pravočasno opozorjeni.

— Nadalje avtor članka opozarja na pravilnike, ki jih imamo v Železarni in sploh na sistem v naši ureditvi in o izvolitvi ter odpoklicu funkcionarjev, v kolikor leti ne izvršujejo svojih nalog. Vse lepo in prav, toda v sedanjem stanju, v katerem se nahajamo, verjetno avtor sam ne ve, s kakšnimi težavami se morajo spoprijemati v obratih, kadar je treba izvoliti predsednika DS, sekretarja OÖZK in predsednika sindikalnega odbora, ko skoraj nihče ne sprejeti odgovorne funkcije. Kar pa se tiče doslednosti izvrševanja svojih nalog, naj navedem samo primer, ko sem kot predsednik skupnega DS podal ostavko zaradi kršenja sklepov DS in vztrajal toliko časa, da so se spoštovali ukrepi DS. S tem hočem poudariti samo to, da smo v naši DE dostikrat vztrajali do konca pri reševanju problemov.

— Dokaz za moje navedbe so zapisniki na tovarniški konferenci ZK, na sindikalnem odboru železarnje in pri sekretarju delavskega samoupravljanja.

Naj na koncu omenim samo še to, da tako pisanje ljudi samo odvraca od dela, ne prispeva pa k reševanju problemov. Glavni ključ reševanja je drugje, ne pa v delovni enoti, čeprav ne zanikam, da tudi DE s svojimi organizacijami mora prispevati svoj delež.

A. Šalika

PRIPIS: Kdor je prebral uvodnik v 42. številki Železarnja pod naslovom »To ni način za reševanje problemov«, bo lahko takoj ugotovil, da se pisec gornjega sestavka A. Šalika povsem neupravičeno huduje nad avtorjem. V uvodniku se omenja samo glavni vzrok za prekinitve dela, ki ga A. Šalika tudi v svojem sestavku potrjuje in ki je bil ob prekinitvi dela tudi naveden kot osnovni vzrok, sicer pa je teža uvodnika na poudarku, da v samoupravnih družbi prekinitve dela ni način za reševanje problemov. Hote ali nehoti A. Šalika, ki izpodbija avtorja, sam priznava, da se je mnogo govorilo o problemih, da pa do dejanj ni prišlo. Ali ni to tudi dokaz, da so bile družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v DE premalo uporni, enotni in premalo dinamični pri reševanju svojih lastnih notranjih problemov. Tudi njegova

trditve o odklanjanju funkcij ali z drugimi besedami odgovornosti, potrjuje to trditev. Sicer pa je prav, da je A. Šalika povedal svoja mnenja, o katerih pa naj bi spregovorili tudi drugi. Tudi to je način za reševanje

problemov in težav, ki pa so se ga ravno tovariši v DE HVŽ premalo posluževali. Morda je A. Šalika s svojim sestavkom pokazal še na eno možnost dialoga v samoupravnih družbi.

UREDNIŠTVO

Sodobna vrednotenja službe civilne obrambe

Na srečo take priložnosti niso pogoste in so nepotrebne, saj je pripravljenost služb civilne obrambe mogoče prikazati javnosti tudi na drug način, ki je enostavnejši in brez posledic.

Primeri potresa in poplav so torej dokazali važnost vloge, ki jo ima civilna obramba v mirnem času za hitro ukrepanje in nudenje pomoči. Zato je njen pomen stalen tako v miru kot v vojni. V bodočnosti, ko bo postala jedrska energija pogonska sila industrije, bo njen pomen še narasel.

Torej boriti se moramo z vsemi močmi za mirno sožitje in paziti, da nas v tem miru ne bo nihče nikoli več motil. Storit moramo vse, kar je mogoče, in kot je rekel Byron: »ko nam bosta zmanjkala pogum in up ter ne bomo znali več naprej, bomo morali poiskati v sebi nove upe in nov pogum.«

Revolucija v sodobnem načinu vojskovanja z uvedbo raketno-jedrskega orožja ter vedno hitrejši razvoj znanosti in tehnike postavlja pred službo civilne obrambe bolj in bolj zamotane naloge, obenem pa pomeni dobro urejena služba civilne obrambe monolitni faktor pri reševanju človeških življenj in imetja v zaledju. Prvenstvena naloga civilne obrambe je prav gotovo disperzija oziroma evakuacija tako prebivalstva kot proizvodnih agregatov države. Ukrepi v tej smeri so že nakazani, to vprašanje velja reševati kompleksno in dosledno.

Disperzija prebivalstva v primeru raketno-jedrskega napada bo uspešna le tedaj, če je bila pravočasno predvidena in tehnično ter materialno preskrbljena. Disperzija je seveda odvisna tudi od discipline, pripravljenosti in organiziranosti samega prebivalstva. Da bi bila disperzija res uspešna, mora imeti obeležje javnosti. Konspiracija v tem pogledu dela kaj »medvedjo uslugo« prebivalstvu in strokovnim službam civilne obrambe. Prav zato naj bi bili državljani pravočasno obveščeni podrobno o svojih dolžnostih, vrstnem redu in smereh disperzije ter transportnih sredstvih.

Vzporedno s programiranjem disperzije prebivalstva je potrebno tudi načrtovanje za ljudi, ki ostanejo zaradi kontinuitete proizvodnje na delovnih mestih. Prav zanje je potrebno predvideti posebni fond za graditev zaklonišč v ustanovah, tovarnah in podjetjih.

Poleg navedenih ukrepov, ki so namenjeni izključno obrambi prebivalstva — saj prav v tem se kaže koristnost službe civilne obrambe — dobiva civilna obramba tudi široko področje delovanja in odgovornosti glede zaščite materialnih dobrin. Kajti stanovanje, hrana, voda in obleka — to je nujno potrebno človeku v vsaki situaciji. Torej obrambni ukrepi posameznih služb so usmerjeni na zaščito oziroma na ohranjanje materialnih dobrin, predvsem pa na preskrbo in kontinuiteto tehnoloških procesov proizvodnje in živilske industrije.

Samo permanentno delo narodnega gospodarstva lahko odigra važno vlogo v zadovoljitvi potreb oboroženih sil in prebivalstva države.

Na obisku v porušenem Skopju in na zboru enot reševalnih služb je tovariš Tito dejal: »Dosegli ste zadovoljivo raven v izvajanju reševalnih del. Izkušnje, ki ste jih dosegli in vaša hitra intervencija porušenemu Skopju je hvale vredna. Kvaliteta izvedenih del je v glavnem izpolnila naša pričakovanja, vendar se ne smemo pustiti uspavati na teh dosežkih.«

Kolikor je kvaliteta dela sem in tja zaostajala in ni dosegla pričakovane ravni — je bil vzrok v pomanjkanju hitre dostave mehanizacije, pa tudi to pomanjkanje ste znali domiselno in uspešno rešiti. Vaša največja naloga je v tem, da postanejo enote civilne obrambe sodobne in vzorne, kar pa je brez nenehnega strokovnega izpopolnjevanja nemogoče. V cilju strokovnega dviga kadrov na tečajih se izogibajte formalizmu in neodgovornosti. Prav tako je potrebno iti v širino pri popularizaciji dosežkov civilne obrambe. Za ta način širjenja vzgoje izkoristite tisk, radio, televizijo, film in občasne razstave. Vaša naloga je, v širokem obsegu seznaniti prebivalstvo s sredstvi obrambe, vendar ne samo seznaniti temveč tudi prebivalstvo naučiti večše uporabljati sredstva obrambe — je za ključil tovariš Tito.

Slavko Tarman

Prijeli smo za orožje, da branimo domovino

Večje število slovenskih vojakov je dočakalo zlom stare avstroogrške armade v Romuniji v sestavi 27. domobranskega peš polka. Bili smo takrat ob bolgarski meji na Donavi in 1. novembra 1918, smo od tam odpotovali proti domu. Med potjo so se od nas poslovili v Aradu, Temišvaru in Budimpešti pripadniki drugih narodnosti, mi pa smo prispeli v Ljubljano 23. novembra zvečer.

Na železniški postaji nas je nekdo nagovoril in nas pozval, da naj se kot prostovoljci prijavimo v novo vojaško organizacijo, ki se ta čas snuje. Precej se nas je prijavilo, a še več jih je odšlo domov, saj so bili naveličani in utrujeni od dolgotrajne vojne in tudi tožilo se jim je po domu, kjer so imeli svoje družine. V nekdanji domobranski vojašnici se nas je zbralo precej znancev

in rojakov in planinski polk, ki je bil tu osnovan, je imel menda takrat osem čet, v katerih je bilo okoli 800 mož, samih prostovoljcev. Za komandanta polka je bil imenovan polkovnik Raktelj doma nekje na Dolenjskem. Komandant 5. čete, v kateri nas je bilo več znancev in prijateljev, je bil nadporočnik Kunstelj, katerega pa je že po prihodu na Koroško zamenjal poročnik Drago Jančič.

V Ljubljani smo opravljali stražo pri raznih skladiščih in se pripravljali za odhod na Koroško. Zadnjega decembra smo odpotovali prek Celja in Dravograda v Velikovec, kjer je že pred tem postavil svoje postojanke znani junak nadporočnik Malgaj. Še pred odhodom iz Ljubljane smo odločno odklonili, da bi šli z nami nekateri oficirji propadle monarhije, katerim nismo zaupali, ker smo

jih poznali za preveč vnete avstrijake. V Dravogradu, Sinči vasi in Velikovcu smo z navdušenjem snemali in mazali nemške napise. V Velikovcu nas je tudi nagovoril general Majster in nam orisal pomen bojev za severno mejo, ter nas tudi pohvalil, ker smo se prijavili za obrambo naših meja, saj redne vojske takrat še ni bilo.

Prenočili smo v bližini Velikovca in drugi dan dospeli v Grebinj. V šoli smo si uredili prenočišče in kuhinjo, ter postavili straže v mestu in okolici. Naša 5. četa je postavila tudi predstražo na grebenu, kake štiri kilometre od Grebinja pod Pustrico. Že prvi večer so Nemci napadli to postojanko z višje ležečega kraja in to se je kar pogosto ponavljalo. Mislim, da je bilo 10. januarja 1919. leta, ko smo zasledovali sovražnika daleč pod Pustrico, do njegovih dobro zavarovanih položajev. Tu nas je obsul z mitralješkim ognjem, vendar smo se vsi zdravi vrnili. Ugotavljali pa smo, da bi se na tej naši postojanki ne mogli dolgo braniti in predlagali komandantu, da bi zasedli drugo postojanko nekoliko bližje Grebinju. Že drugi dan smo se umaknili, a na naše začudenje in tudi nevoljo smo naslednji dan zapustili Grebinj. Zakaj je prišlo do tega nam ni nihče pojasnil, Nemci pa so bili v Grebinju takoj za nami. Zasedli smo položaje med Grebinjem in Velikovcem, nedaleč od trga Vobre. Tu je prišlo večkrat do manjših spopadov, ker je bila med nami le široka ravnica. Okoli 20. januarja je prišlo tudi do topniškega obstreljevanja.

Proti koncu meseca smo bili zamenjani in odpotovali smo v Dravograd. Nekaj dni smo bili tu, nato pa je naša 5. četa zasedla položaje na Ojstrici nad Dravogradom in deloma na Sv. Lovrencu. Na sovražnika smo nekajkrat naleteli na visoki planini nad Ojstrico in pri Sv. Lovrencu nad Dravogradom. V drugi polovici aprila 1919 se je pripravljala naša ofenziva proti Labotu, od koder naj bi pregnali sovražnika in od tam napredovali po labotski dolini. Šesta četa je v zgodnjih jutranjih urah napadla sovražnika in je zasedla mesto, dočim smo mi ostali nekaj kilometrov v ozadju. Sovražnik je dobil ojačenja in prešel v proti napad ter potisnil šesto četo nazaj in dobro polovico čete obkolil v pospeju šole, kjer se je zabarikadirala. Vdala se je, ko ji je pošla municija. Na obeh straneh so bile večje žrtve in precej naših je bilo ujetih. Zakaj jim nismo priskočili na pomoč? O tem se je kasneje marsikaj govorilo. Ali je bila vmes res izdaja, kar so se kasneje govorili, ni bilo nikdar pojasnjeno.

Kmalu popoldne istega dne smo bili tudi mi napadeni pri nekem mlinu, ob cesti in železnici proti Labotu. Ker nismo imeli možnosti za obrambo, smo se morali umakniti po potoku pod cesto in železniško progo do Drave in ob njej proti Dravogradu. Tu je bil ranjen v nogo tovariš Testen in s Stanetom Zagarjem sva ga počasi spravila na varno. Tu je bil tudi zadet v glavo tovariš, ki je nekoliko zaostal. Naša četa je imela ta dan dva mrtva in tri ranjene tovariše. Naslednjega dne smo

se povzpeli do Sv. Lovrenca nad Dravogradom, kjer so naši zadržali sovražnikov napad. Samo dva dni smo bili tu in ko so se naši umaknili z visoke kote nad Ojstrico, smo dobili nalogo, da se umaknemo. Takrat so sovražniki močno napadali naše oddelke in prišlo je do splošnega umika.

Prek Ojstrice in Sv. Duha smo prišli v dolino Drave na Muto in po cesti do Brezna nad Mariborom. Naslednji dan smo se odpeljali z vlakom čez Celje do Slovenj Gradca in nato smo šli do Sv. Joderte, od tam pa na neki hrib na meji Koroške in Štajerske. (nadalj.)

Kaj je delovni proces?

Na to vprašanje bo nocoj odgovoril v tretjem predavanju TV ekonomske šole prof. dr. France CERNE. Oddajo bomo lahko spremljali na televizijskih zaslonih nocoj od 19.30 do 19.55. Prof. dr. France CERNE je v dosedanjih dveh oddajah zadovoljil številne poslušalce in gledalce, zato smo prepričani, da kdor oddaje še ni spremljal, da v bodoče ne bo zamudil nobenega predavanja več.

Oddaja je namenjena vsem samoupravljalcem in delavcem v proizvodnji. Osnovne obrise nocojšnje oddaje lahko preberete v sobotni prilogi DELA.

DopKaNeare

Po objavi v rubrici, ki se zglasila naša mana tako

Pri požaru v Mostah je iz Zirovnice Albin je t na pobude jeva« Mar avtomobil prestrelbi Avto je bi v Mostah. to, da z straža ob je streljal

Severna stena Walker seber

Klavdij Mlekuž

Severna stena Grandes Jorasses — Walkerjev steber

Mnogo sten je v montblanški skupini, toda severna stena Grandes Jorasses je med njimi največja. Mogočno se dviga ogromna kamnita stena, okovana v led, nad ledenikom Leschaux. Ta stena sodi, poleg severnih sten Eigerja in Matterhorna med tri zadnje in najtežje probleme v Alpah. Več let so poskušale odlične naveze predvojnih alpinistov premagati to 1200 m visoko steno. Predvsem nemški alpinisti so jo naskakovali več poletij, toda vreme in snežne razmere niso dovoljevale vzpona. Peters, Maier, Schmid, Heckmaier in drugi. Leta 1936 je uspelo nemški navezi Peters - Maier preplezati steno v srednjem delu. Stena ima šest vrhov, najvišji med njimi je Point Walker 4208 m, ta vrh ima na severni strani 1200 m visok steber. Ta steber je prvič preplezala italijanska naveza Cassin - Espozitto - Tizzioni v letu 1938. Alpinisti so vstopili v steno 4. avgusta in so po dveh bi-

vakih in treh dneh plezanja stopili na vrh Point Walkerja 6. avgusta. V steni jih je ujel vremenski preobrat, zato so imeli trdo delo. Walkerjev steber je več let čakal na ponovitev. Končno je leta 1945, po nekajkratnih neuspelih poskusih, uspelo drugič premagati steber francoski navezi Rebuffat - Frenod. Skozi tri desetletja so se zvrstile odlične naveze svetovno znanih alpinistov. Slovenci smo tudi že vrsto let poskušali premagati to granitno steno.

Prvič sem videl to steno leta 1963, toda takrat sem bil še dokaj neizkušen alpinist. Razen nekaj težjih vzponov v Julijskih Alpah, nisem imel za seboj še ničesar. Že takrat sem v sebi skoval načrt, enkrat moram še stati na vrhu Grandes Jorasses.

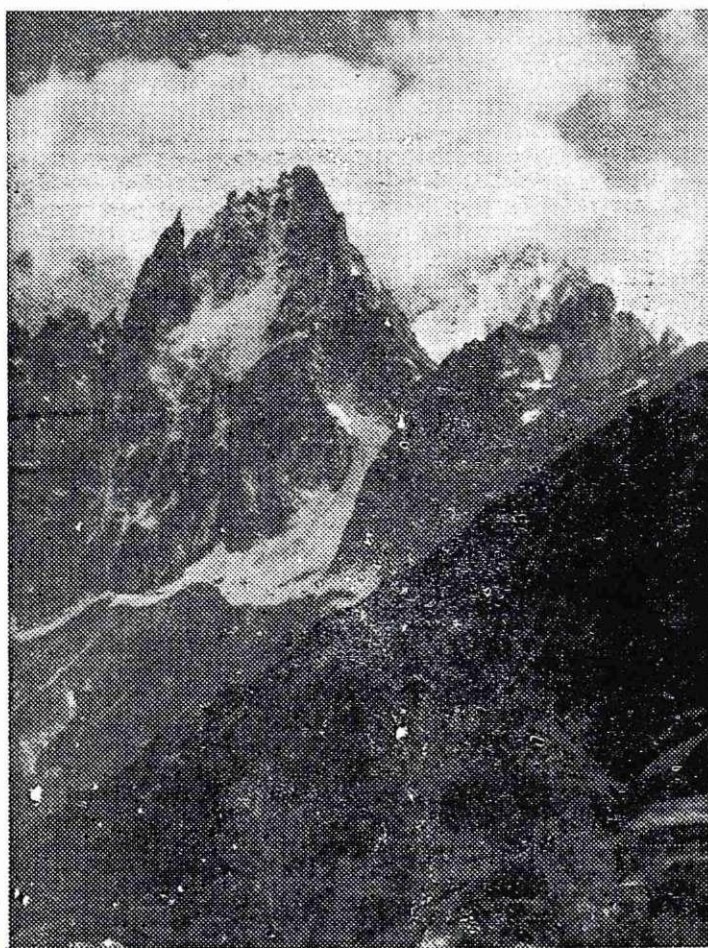
Po odsluženju vojaškega roka sem bil določen kot član odprave v centralne Alpe. Sedem članov je štela odprava. Najprej smo imeli namen za 20 dni obiskati Wali-

ške Alpe. Tu smo nameravali prečiti nekaj štiritisočakov. Ker nas je vreme že na prvem vrhu (Weisshornu 4548 m) obrnilo nazaj v dolino, smo opustili prečenje in se namenili pod severno steno Matterhorna. Dvakrat nas je stena odbila, nov sneg ni dovoljeval vzpona. S prijateljem iz Ljubljane, Tonetom Sazanovim — Tonačem, sva odpotovala v Chamonix, da tam preizkusiva srečo v nekaterih ledenih stenah. Ko pridemo v Chamonix, dežuje kot iz škafa, pet dni sploh ni videti vrhov iz oblakov. Ko se vreme izboljša, so razmere v stenah nemogoče.

Petit Dru 3735 m, se ponosno dviga s svojim vitkim vrhom, kot obelisk, nad ledenikom Mer de Glace. Dvakrat plezamo na ta koničasti vrh. Zapadna stena je visoka 1100 m, 20 ur plezanja ter en bivak v steni potrebujemo za vzpon. Teden dni kasneje vstopiva v Bonattijev steber, ki je visok 800 m in spada med najtežje skalne

ture v Alpah opravimo dol plezanja in kondicije je vreme, da Walkerjev steber Grandes Jorasses zasnežena. V ša, 23. avgusta, trije srnač, Cic in j snežišč hitro podnožja Re tu se vreme čne snežiti, d kot nazaj, to rasses nam n njegove granivane v let. vim cilj: mor steni.

Letošnje ponili, da ob Dolomite. Šev Cin bodo odl vzpon v kjer so vrh 4000 m. Tu n: zati tri skraj: ri. Super dire zata Zvonč i nezom preple smer Camlot smeri vodita ogromnega, previsa sever Cinne. Za zal še skrajno p: stavljenost

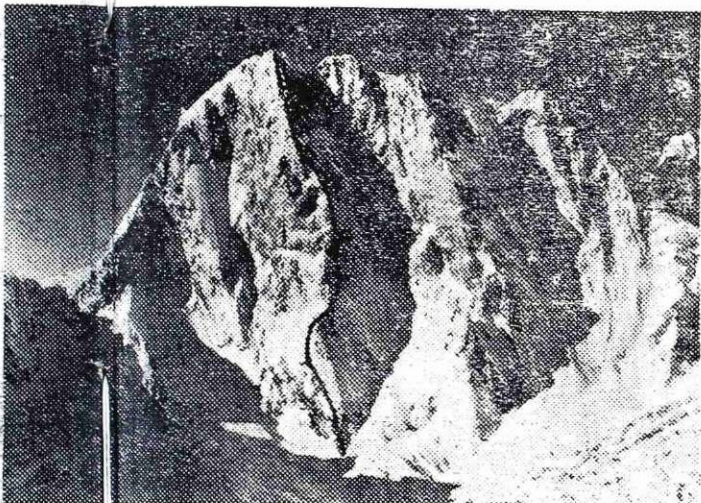

Chamoniške igle, v ospredju stena Grand Charmoz

Dopolnitev sestavka: Kako sem pobegnil Nemcem, ki so me aretirali v Železarni

Po objavi sestavka Joža Vidica v 45. številki Železarnja v rubriki Spomini iz NOB: Kako sem pobegnil Nemcem, ki so me aretirali v Železarni, se je na uredništvu zglasil naš sodelavec in dopolnil pripoved Slavka Dežmana takole:

Pri požigu osebnega avtomobila pred elektrarno v Mostah je sodeloval Albin ŽEMLJA, po domače Čutov iz Žirovnice, ne pa Zdravko Tavčar, kot smo objavili. Albin je tudi povedal, da sta s Slavkom avto zažgala na pobudo mladinske organizacije vasi Moste. »Vahtarjeva« Martina iz Most je posredovala točne podatke o avtomobilu, njeni bratje Janez, Joža in Milan pa so preskrbeli steklenico bencina in steklenico petroleja. Avto je bil v lopi pri kovaču Kozjeku poleg elektrarne v Mostah. Albin in Slavko sta ga potisnila na cesto zato, da z avtom ne bi zgorela še lopa in hiša. Ko je stražar obrnil hrbet, sta ga zažgala in zbežala. Stražar je strljal za njima, vendar brez uspeha.

Severna stena Grandes Jorasses (vrisana smer 1200 m visokega Walker s ebra)

ture v Alpah. Tudi to turo opravimo dokaj hitro, 15 ur plezanja in en bivak. Torej kondicije je dovolj, samo še vreme, da vstopimo v Walkerjev steber. Severna stena Grandes Jorasses je močno zasnežena. Vreme se izboljša, 23. avgusta vstopimo v steno, trije smo v navezi: Tonač, Cic in jaz. Spodnji del snežišča hitro premagamo do podnožja Rebuffatove počti, tu se vreme poslabša in prične snežiti, drugega ne kaže kot nazaj, torej steber v Jorasses nam ne dovoli okusiti njegove granitne plošče okovane v led. Tokrat si zastavim cilj: moram uspeti v tej steni.

Letošnje poletje smo sklenili, da obiščemo najprej Dolomite. Severne stene Treh Cin bodo odlični trening za vzpon v centralnih Alpah, kjer so vrhovi visoki nad 4000 m. Tu nam uspe preplezati tri skrajno težavne smeri. Super direttissimo preplezata Zvone in Janko. Z Janezom preplezava spominsko smer Camilotto Pelis'er. Obe smeri vodita naravnost prek ogromnega, 500 m visokega previsa severne stene Velike Cinne. Za zaključek plezamo še skrajno previšno in izpostavljeno smer po severoza-

padnem razu Zahodne Cinne — raz cortinskih veric, imenuje se namreč po cortinskih plezalcih iz plezalnega kluba »Veveric«.

Pot v centralne Alpe je za gotovljena. Odpotujemo 12. julija. Prtljaje imamo mnogo, hrane je za en mesec in še vsa plezalna oprema. Po dolgi, utrudljivi vožnji prek padske nižine, ter skozi predor pod Mount Blanc, prispemo v Chamonix. Naslednji dan se odpeljemo z zobato železnico na Mount-avers. Mount-avers leži na višini 1930 m, ob ledenikih Mer de Glace. Tu si uredimo tabor. Vreme se čez noč pokvari, dežuje, v višjih legah na 3000 m sneži. Naslednjih osem dni je vreme vseskozi slabo. Dežuje. Snežna odeja se pomika vsak dan nižje, tako da je proti koncu tedna sneg že na višini 2300 m.

Ko se vreme končno izboljša, je pot v večje stene zaprta. Aigrie de l'M, najmanjša chamoniska igla ima 300 m visoko severozahodno steno. Tjakaj se namenimo, da se prijatelji spoznajo z granitom. Zvone in Janko vstopita v Couzyevo smer, z Janezom pa vstopiva 40 m bolj levo, v smer »Mnigo«.

(nadalj.)

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

Sesto poglavje

1
VEČER JE. Trgovine so že zdavnaj zaprli, Tone pa še vedno čaka, hodi sem in tja po cesti od vogalne svetiljke na hotelu pod cerkvijo, pa do prav take svetiljke nad vrati žandarmerije. To je edini svetli pas, položen v temo na tem delu glavne mestne ceste. Mesto še vedno nima mestnih cestnih luči in jih najbrž še dolgo ne bo imelo razen tistih pred gostilnami. Zato Tine čaka tu. Čaka na Ando, zaradi katere je ob mraku šel ven, da bi jo obvestil, kaj naj reče mami, če se ji bo prišla zahvaliti za stvari, ki jih jima je bil prinesel Vreg.

»Mama ne sme zvedeti, kdo jima je dal ta dar,« se Tine zaveda, vendar ne ve kako bi to povedal Andi, ki jo je iskal že na njenem stanovanju, kjer je trkal zaman. Ande ni bilo. Zato jo čaka tu, na tem pasu revne svetlobe, da bi je ne zgrešil, ko bo zapuščala Mokričovo trgovino, če je še tam in če ni šla kam drugam, na obisk h kakim prijateljem ali s kakim fantom, če ga ima.

Kako naj bi to Tine vedel? Ande že leta ni bilo k njim. Menda je bila zadnjič, ko so pokopali očeta. Tine se je od takrat spominja kot lepe gospodične, o kateri mu je potem pripovedovala mama, da je to hčerka njene najboljši prijateljice Marte, ki je prvi mesec po vojni umrla za špansko, za boleznijo, za kakršno sta konec vojne (tako mu je večkrat pripovedovala mama) umrla tudi oba Tinetova stara očeta.

— Moj oče, pa tudi njegov...

Tako je govorila mama, le da je skoraj vselej besedico »njegov« izgovorila z glasom, iz katerega je dihala sovraštvo, ki ga je bil Tinen že tako vajen, da temu sovraštvu ni pripisoval pretresljivega

SIVO MESTO

pomena, marveč ga je zamenjaval za mamino »sitnarjenje«, ki ga je nenehno sipala na očetov spomin prav tako kakor včasih, ko je bil oče še živ.

Toda Tine sedaj ne razmišlja o tem, marveč misli na Ando, ki je bila takrat, ko so pokopali očeta, že odrasla dekle in edini človek, ki mu je bila mama hvaležna, da je prišla na očetov pobeg ne toliko zaradi očeta, kolikor zaradi sebe. Tine se spominja, da se je mama pred Ando razjokala. Ne zaradi očetove smrti, marveč zaradi bede in nesreče.

— Tudi Marta je bila nesrečna. Obe sva bili nesrečni. Tvoja mati je že prestala. Ti si pri človeškem kruhu. Toda, kaj bo s tem, kako mu bom, nesrečnica, pomagala.

Tako je takrat pred očetovim grobom ihtela mama in Andi kazala nanj, ki je jokal zaradi očeta. Potem Ande ni bilo več k njim. Mama pa mu je vseeno večkrat pripovedovala o njej in jo blagovale za srečo, do katere se je Anda s pametjo in pridnostjo dokopala.

— Trgovska pomočnica je. Prava gospodična, — je govorila in ugibala, če bo tudi on, Tine, kdaj tako srečen, da bo postal nekaj. Tudi Ando, odkar ji je umrla mama, je živila v revščini in si je h kruhu morala pomagati sama. Baje, vsaj tako je Tinetu sinčič pripovedovala mama, je imela še slabšega očeta kakor on.

Njegov oče, tako je rekla, je bil pravi svetnik proti Martinemu možu.

»Čudno, da je bil v maminih očeh še kdo slabši od očeta?«

— Da Andin oče je bil še slabši kakor tvoj, — je rekla večeraj. Njegov, tako je govorila, je bil samo norec, ki je hodil po kostanj v žerjavico za druge, Andin oče pa je bil babjek, ki se je pred vojno zatrapal v neko zvito cipo, umazanko, ki je pretentala Andinega očeta, da je pobegnil z njo v Ameriko, kjer je baje že zadnje leto vojne obogatel in se dvignil med tovarnarje.

— Tako vsaj govorijo ljudje, ki poznajo negovega brata, revnega kajzarja iz Doline, zaposlenega pri lesnem trgovcu Ojcniku, če seveda ni

v teh časih, ko je povsod hudo, brezposelen. Toda pred osmimi ali desetimi leti je še delal. Nekdo, ki ga je dobro poznal, je materi večkrat pripovedoval o bogatem bratu ubogega kajzarja in drvarja. Andinega strica.

Kdo je mami vse to pripovedoval, ni povedal, čeprav jo je Tine vprašal.

— Nekdo, — je rekla, potem pa je dejala, da »imajo barabe srečo« in s tem mislila na moža svoje prijateljice in Andinega očeta, ki v Ameriki ni pozabil samo na nesrečno Marto, marveč tudi na Ando, na svojega otroka, ki je bila že kot otrok tako zelo lepa in dobra, kakor je še danes, kakor da ima Martino srce in očetovo lepoto. Tudi Andin oče je bil lep, čeprav je bil po duši surov in brezčuten. Pravzaprav so vsi čedni moški taki. Zenske, ki nore za njimi so norice. Samo jemljejo si jih in jih potem puščajo same. Tudi če se omožiš s kom od njih, ni ženska nikoli gotova, da ji moža ne bo spaljala druga. Tudi Andina mati je tako ostala sama. In tudi tiste, ki ga je spaljala v Ameriko ni več. Baje je umrla, on pa se je poročil z drugo, z neko bogato vdovo. To se pravi: oženil se je z njenim bogastvom, saj je bila bogataška že na samem robu starosti. Lahko bi zato vsaj kdaj pa kdaj pomislil na Ando in ji kaj poslal ali pa jo poklical k sebi v Ameriko in tako vsaj malo popravil gorje, ki ga ji je napravil v najhujših otroških letih. Tako bi steril sihehni oče, ki vsaj za las še čuti do otroka.

Tako je mati pripovedovala o Andi, hvaležna zaradi dobrote, zaradi daru, ki ga jima je, tako je mama verjela njemu, prinesla Ando.

Sam bi se na Ando ne spomnil, ko bi je ne imenoval Vreg.

— Reci, da vama je vse skupaj prinesla Ando. Njena mati je bila prijateljica tvoje matere.

Tako nekako mu je rekel Vreg in objubil, da bo sam obvestil Ando o daru, da ne bo presenečena, če se ji bo šla mama zahvaliti.

Toda, ali je Vreg, ki ima zdaj, ko je zaposlen pri Tržniku, še manj časa kakor navadno, utegnil stopiti k Andi in jo prositi, naj bi ne zanikala, če bi prišla mama k njej.

Prav to je skrbelo Tineta, da se je pred mrakom odpravil iz kolibe. Skrbelo ga je že opoldan, ker se mama ni vrnila, čeprav jo je prosil, naj se takoj vrne in naj danes ne hodi za delom. Toda mama je šla in ker je niti opoldan ni bilo nazaj, je vedel, da je našla kako delo. Vseeno pa ga ni nehala glodati skrb, če morda mama kljub objubi, da se bo šla Andi zahvaliti šele zvečer, ni že bila pred Vregom tam in presenetila Ando, ki o vsem tem ni ničesar vedela. Pomiril se je šele, ko je z ene strani Save v prvem mraku zagledal mamó, kako splakuje perilo pri rakah.

»Reva je ves dan prala,« se mu mama smili, vendar je bil, ko jo je videl vseeno zadovoljen, ker je še imel čas, da bi mamó in Ando obvaroval pred neprijetnim presenečenjem in zadrego, ki bi se lotila obeh, mati pa bi bila mimo tega še užaljena zaradi laži, s katero jo je hotel preslepiti.

Bo še utegnil preprečiti to presenečenje? Ande ni našel na njenem stanovanju v gozdčku onstran reke, niti je ni srečal, ko je šel sem. Zato jo še vedno čaka tu, da bi je ne zgrešil. V trgovini je še vedno luč, čeprav so železne rulete že spuščene.

»Luč je. Torej mora biti tudi Ando še vedno tam,« si govori.

Toda čas teče. Teče počasi kakor vselej, kadar na koga nestrpno čakaš.

»Le kaj dela toliko časa? Ni še zadnji, da bi delali inventuro.«

Tine je nestrpen. Vedno bolj nestrpen. Tole pohajanje ob robu ceste od luči do luči je vražje neprijetno. Ljudje te gledajo kakor tatu, ki opreza okrog trgovine. Tudi orožniška patrulja, ki gre že drugič mimo njega, škili nanj kakor na kakega nepridiprava. Vsaj Tinetu se zdi, da se pogledi vseh, ki gredo mimo, lepijo nanj.

»Je še ne bo? se vprašuje in strmi v okroglo, za oko veliko odprtino na ruleti Mokričeve trgovine, iz katere pronica pramen svetlobe in seka mnogo šibkejšo svetlobo, ki jo v temno prašita luč pred hotelom in luč pred orožniško postajo.

Tisto svetlo luknjico, iz katere izvira svetloba kakor neslišen studenec, Tine zato nenehno opazuje. Skoznjo bi lahko pogledal, če je Ando še v trgovini. Samo oko bi pritisnil k odprtini, pa vedel, ali je še vredno, da čaka, ali ne.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

Prva in glavna skrb strokovno-tehnična vzgoja mladine

Na Jesenicah se občinski svet Ljudske tehnike s svojimi organizacijami, klubi, društvi in šolskimi krožki po svojih najboljših močeh in s skromnim denarjem trudi in prizadeva, da bi se v aktivno delo vključilo čim več ljudi, vseh starosti in vseh slojev.

Z namenom, da bi zadovoljili številne želje in potrebe pri načrtni in trajni vzgoji mladih tehnikov, so učitelji tehničnega pouka v naši občini skupaj z inštruktorji in predavatelji za posamezne veje tehnike in znanosti, ustanovili poseben strokovni aktiv, ki je takoj ob ustanovitvi v vsakem pogledu opravičil svoj obstoj.

Komisija za tehniško vzgojo pri občinskem svetu LT na Jesenicah se je odločila, da skupaj z omenjenim aktivom izdela obsežen program za bolj uspešno delo pri vzgoji in šolanju ter izobraževanju mladih tehnikov, bodočih mojstrov dela in bralcev dragocenih pridobitev NOB.

Najprej bodo učitelji, predavatelji in inštruktorji posvetili vso skrb svojemu lastnemu strokovnemu izpopolnjevanju, nato pa bodo pridobljeno znanje in izkušnje posredovali učencem in dijakom na osnovnih, strokovnih in drugih šolah v naši občini.

Komisija za tehnični pouk pri občinskem svetu LT Jesenice je skupaj z aktivom

izdelala tudi koledar prireditelj, razstav in tekmovanj s ciljem trajnega strokovno-tehničnega izobraževanja v počastitev 100-letnice Železarne. Koledar prireditelj, razstav in tekmovanj zajema tako letalske, kakor tudi broderske modelarje, ki bodo tekmovali v kopališču na Jesenicah, prireditelj bodo tudi pionirsko mladinsko kino, foto razstavo pod naslovom Otroci in odrasli. Ljubitelji elektro-radio-tehnike bodo izvedli tekmovanje Lov na lisico, tekmovali pa bodo tudi z ledodrsniki na ledu in asfaltu. Najbolj zanimivo bo ekipno tekmovanje v sestavljanju kompletov Kontema,

katerega bodo učenci 7. razredov osnovnih šol priredili v počastitev 100-letnice Železarne. Vsa tekmovanja cici-banov, pionirjev, mladink in mladincev bodo v lokalnem, občinskem, medobčinskem in republiškem merilu. Tako načrtno usmerjeno delo bo prav gotovo uspešno. Vložen denar, prizadevanja in trud se bo v najkrajšem času stotero obrestoval. Strokovno tehniško izobraževanje in šolanje naših cici-banov, pionirjev in mladine, je bogato naložena investicija, ki zasluži našo največjo pozornost in maksimalno vsestransko razumevanje in pomoč.

Zuro

Šport na šoli

O delu šolskih športnih društev je bolj malo slišati, ker se ne morejo izkazati s posebno vidnimi tekmovalnimi rezultati. Da bi kaj več zvedeli o delu takega društva, smo obiskali šolsko športno društvo na osnovni šoli Prežihov Voranc, ki je poleg SSD Žirovnice najdelavnejše v občini.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1963 in od takrat dalje ga neprekinjeno vodi učiteljica telesne vzgoje Greta Samar. Trenutno šteje društvo 241 članov - od tega 85 aktivnih, 3 strokovne delavce, 18 funkcionarjev in kar 156 podpornih članov.

Pri društvu je šest sekcij in sicer za rokomet, odbojko, atletiko, smučanje, plavanje in orodno telovadbo.

Sedaj potekajo vadbe za atletiko, ki jih vodi Edi Ra-

kovec, za orodno telovadbo, ki jih vodi tov. Berce in za odbojko, ki jih vodi tov. Samarjeva. Kmalu pa bodo začeli tudi s smučanjem. Zanimanje za vse športe je izredno veliko od najnižjih do višjih razredov. Vsi pa se večinoma najbolj navdušujejo za športne igre.

Vsaka sekcija pa ima lahko vadbo samo enkrat na teden, čeprav bi jo imeli večkrat, če bi imeli ustrezne pogoje. Telovadnico, ki niti ne ustreza povsem svojemu namenu, uporabljata kar dve šoli dopoldne in popoldne, zvečer pa še razni klubi za svoje treninge, ter je zato prezasedena.

Vodstvo šole ima za šolsko športno društvo veliko razumevanja in zanimanja za njegovo delo, česar pa žal ni na vseh šolah v občini. Šola da denar sicer le za redno vadbo, društvo pa ga dobi od občinske zveze za telesno kulturo. Letos bodo predvidoma dobili 2.500,- ND, kar bo zadostovalo za nakup nekaterih rekvizitov in pokritje potnih stroškov na občinska tekmovanja.

Člani društva se udeležujejo vseh tekmovanj, ki jih razpiše športna zveza, na letošnjem občinskem jesenskem krosu pa so imeli največje število tekmovalcev.

Da bi najboljše učence - športnike, vsaj malo nagradili za njihovo pošolsko dejavnost, so jim ob letošnjem letovanju v Baški prispevali del denarja za pokritje stroškov. V Baški se je tudi naučilo plavati dvanaest učencev.

Na šoli je veliko mladine, nadarjene za šport. Potrebno bi bilo le, da bi jo nekdo po končani osnovni šoli usmerjal v klube, kjer bi nadaljevali svojo aktivnost. Žal pa s klubi v tem ni dobrega sodelovanja in zato klubom tudi primanjkuje mladega, nadarjenega kadra. Če bi bilo vprašanje primerno rešeno, bi bilo na Jesenicah tudi več kvalitetnega športa, ki raste iz množičnosti.

Z. F.

Za 14 N din mesečno 800 strani branja za vse

Ker želimo, da bi Dnevnik in Nedeljski Dnevnik približali čim večjemu številu članov našega kolektiva, smo se odločili, da vam posredujemo naslednje obvestilo:

Dnevnik s spremenjeno vsebino postaja vsak dan vedno bolj zaželen gost v vedno večjem številu družin v Sloveniji. Vsak dan najmanj na 24 straneh objavlja zanimivosti, komentarje, vesti in novice z vsega sveta in s področja vse Slovenije. Vsako soboto izhaja Dnevnik na 32 straneh in objavlja poleg vseh novic še posebno stran iz življenja naših upokojencev, turistični semafor in športno prilogo.

Samo Dnevnik že vsak četrtek obavlja izid žrebanja Jugoslovanske loterije, vsak ponedeljek pa ima Dnevnik stalno športno prilogo na 8 straneh.

Nedeljski Dnevnik, ki je gotovo že znan skoraj vsakemu članu kolektiva, izhaja vsak petek na najmanj 32 straneh in objavlja poleg Sfinge (križanke) romane v nadaljevanjih, feljtone in zanimivosti iz življenja doma in na tujem.

Vsak naročnik Dnevnika ima pravico enkrat letno malega oglasa brezplačno, za kar prejme ob naročilu poseben kupon. Če naročnik ali njegovi ožji družinski člani iščejo zaposlitev, imajo poleg navedenega oglasa možnost brezplačne objave malih oglasov.

Prav tako prejme vsak novi naročnik Dnevnika ali samo Nedeljskega ob naročilu brezplačno darilo - zbirko romanov Nedeljskega.

Prav je, da ob tem navedemo še mesečne naročnine za Dnevnik in Nedeljski Dnevnik

Dnevnik in Nedeljski Dnevnik (komplet) 14,00 din mesečno

samo Dnevnik vsak dan 11,00 din mesečno

samo Nedeljski 10,00 din za 3 mesece

Posamezniki imajo možnost, da naročijo samo sobotno ali pa samo ponedeljkovo številko Dnevnika - mesečna naročnina je samo 2,00 din.

Od 25. 11. do vključno 26. 11. 1968 bodo v vseh delilnicah hrane (kantinah) v posameznih obratih na voljo zastopniki Dnevnika, ki bodo dajali potrebna navodila in sprejemali naročila. V manjših kantinah bodo na voljo naročilnice pri strežnih pultih.

Prepričani smo, da bo za Dnevnik s pestro in zanimivo vsebino med člani kolektiva veliko zanimanje in da se boste po tej kratki informaciji lažje odločili za naročnino. Vašo odločitev bodo zastopniki Dnevnika radi sprejeli.

Lepo priznanje fotoamaterjem

Mladi ljubitelji črno-bele in barvne umetniške in dokumentarne fotografije iz številnih šolskih foto krožkov v naši občini lepo napredujejo. Uspešno nadaljujejo pot, ki so jo utrli njihovi vzorniki, znani mojstri fotografije s Slavkom Smolejem, Jakcem Čopom, Francetom Torkarjem, Matevžem Mikljem in drugimi na čelu, ki so pred leti predstavljali sam vrh naše umetniške in dokumentarne fotografije. Nekateri najboljši so že osvojili najvišja priznanja na pionirskih in mladinskih lokalnih, medobčinskih in republiških ter zveznih razstavah. Starejši ljubitelji fotografije predavatelji in inštruktorji uspešno prenašajo svoje bogato znanje in dolgoletne izkušnje na mladi rod.

Mladi fotoamaterji iz Mojstrane, gimnazije, osnovne šole Prežihov Voranc in Tone Čufar ter z Javornika in Koroske Bele ter Žirovnice, zelo napredujejo in silijo v ospredje tudi v najostrejši konkurenci.

Temu prizadevanju, tej ljubezni do fotografije je letos dala priznanje tudi Foto-kino zveza Slovenije, ki je zaupala organizacijo in izvedbo republiške pionirske razstave »Pionirski foto 1968« prav na-

šim mladim ljubiteljem foto-grafije. »Pionirski foto 1968« bo letos v času od 27. novembra do 8. decembra v domu družbenih organizacij na Javorniku.

To našo največjo in najkvalitetnejšo pionirsko foto razstavo bodo organizirali učitelji tehničnega pouka na naših osnovnih in strokovnih šolah v počastitev dneva republike. Razstavo bo uredil in aranžiral Slavko Tarman skupaj z ostalimi starejšimi in mlajšimi fotoamaterji. Vsekakor je to lepo in veliko priznanje našim mladim fotoamaterjem, ki bodo prav gotovo prispevali svoje najboljše posnetke za to republiško razstavo. Najboljše tri kolekcije starih posnetkov bodo nagrajene, prav tako pa tudi trije posamezni posnetki. Razstava bo gotovo privabila najširši krog ljubiteljev lepe fotografije in navdušila nove in nove pionirje za to panogo tehnike in znanosti. Posnetki iz vse Slovenije bodo bogat prispevek k našemu prazniku republike.

Na republiški pionirski foto razstavi »Pionirski foto 1968« imajo pravico razstavljati svoje najboljše posnetke vsi pionirji do starosti 15 let.

Zuro

Dopisujte v Železarja

Množične oblike izobraževanja in vzgoje za vseljusko obrambo

Komisija za obrambno vzgojo prebivalstva pri Zvezi delavskih univerz Slovenije, je na svoji razširjeni seji dne 22. oktobra sprejela okvirni program za množične oblike izobraževanja in vzgoje za vseljusko obrambo v letu 1968/69.

Vsebinska programa temelji na smotrih vseljuske obrambe in na smernicah, ki so jih dali v zadnjem obdobju pristojni republiški organi. Pri tem so upoštevali, da se bo načrtno izobraževanje prebivalstva za vseljusko obrambo odvijalo v dveh smereh:

1. V posebnih oblikah in s poglobljenim vojaško-strokovnim programom za nekatere kategorije.

2. V množičnih oblikah namenjenih prebivalstvu v mestih in na podeželju, še posebej mladini.

S tem delavske univerze,

kot specializirane ustanove za izobraževanje odraslih, prevzemajo vlogo programerja in izvajalca množičnih oblik izobraževanja in vzgoje za vseljusko obrambo.

Zamišljeno je, da bi bila obrambna vzgoja sestavni del splošne družbene vzgoje. Pri izobraževanju in splošni pripravi občanov je glavni cilj, da bo vsakdo seznanjen s koncepti za vseljusko obrambo.

Informiranje in seznanjanje prebivalstva naj bi bila le ena izmed nalog, ki se uresničuje pri realizaciji programa. Enako pomembno pa je vplivanje na zavest prebivalcev, na njihovo patriotična čustva in odločnost, da se v primeru potrebe s predanostjo vključijo v splošno ljudsko obrambo z zaupanjem v njeno uspešnost.

Našim občinskim možem v premislek in v razpravo

Kdor je bil primoran službeno ali pa je prostovoljno šel na cesto dne 17. 11. ob večernih urah, je lahko ugotovil kaj klavirno podoba: dežuje kakor iz škafe, dež namaka nanovo zapadel sneg, glavna državna cesta I. reda, ki pelje skozi Jesenice, je kar zadovoljivo splužena, žal na škodo pločnikov, kamor je snežni plug porinil sneg ter pločnike v taki meri zatrpal, da je hoja po njih skrajno naporna, stopinje so zalite z vodo, da sežejo pešcu do gležnja. Ob sami cesti ob robovih pločnikov stoji voda v širini enega metra in več, ker se nima kam odtekat. Mreže požiralnikov v kanalizaciji so zatrpane s snegom. Na cesti ob stolpih od zdravstvenega doma proti centru je cesta pokrita v celotni širini s stoječo vodo, tako da doživlja neokreten pešec dobesedno vodno kopel v obliki vodne prhe izpod koles avtomobilov, če voznik ni pravočasno opazil te zapreke ali pa je pozabil na cestno kulturo. Komunikacija med pločnikom in cesti je zaradi pluženja zatrpana z goro snega, ob tej zapreki se pa nabira voda, ki seže prek gležnjev. Stranska pota in dohodi do stanovanjskih hiš sploh niso pluženi. Tudi ostale ceste na območju Jesenic kažejo isto žalostno sliko. Zares je naš občan izredno potrpečljiv do teh nevednosti in brezbrčnosti komunalnega podjetja.

Iz ust čakajočih potnikov na avtobusnih postajah in drugih občanov se slišijo dovolj pikre kritike na račun komunalnega podjetja. Žal pa ta kritika ne doseže tistih, ki so za to postavljeni, da bi napravili red. Morda se celo dogaja, da glas iz ljudstva, četudi pride na pristojno uho, naleti na gluha ušesa. Morda so tudi naši izvoljeni člani občinske skupščine premalo zainteresirani na naši komunalni urejenosti.

Javno želim zvedeti, kdo je odgovoren za vse to, kdo vodi nadzor ali se denar, trdo zaslužen, ki ga mora naš občan plačati, troši zares za olajšanje dnevnega življenja. Morda bo celo kdo od naslovljenih rekel, zakaj se zopet ravno jaz oglašam. Odgovor je preprost in enostaven, oglašam se kot občan ter kot dolgoletni zdravstveni delavec, ki mi ni vseeno, kako se pereče komunalne zadeve rešujejo, ker te indirektno vplivajo na zdravje našega delavca in njegove družine.

Končno niti meni in verjetno tudi drugim občanom ni vseeno, zakaj in kako se skupni denar troši. Vsekakor mislim, da je bilo ob opisani situaciji nujno potrebno, ne glede na čas in dan v tednu, da komunalno podjetje opravi svoje delo vestno in ob pravem času. Žal se je z razvojem novega industrijskega objekta v sklopu bivšega komunalnega podjetja prvotno

podjetje preimenovalo v podjetje Kovinar Jesenice. Zares ne vem ali je taka integracija in preimenovanje Komunalnega podjetja v podjetje Kovinar bila umestna in ustrezna, ko so naloge ene in druge dejavnosti tako različne. Morda se bo celo slišal očitke, da komunalna dejavnost nima denarja, potem prosim za odgovor na vprašanje: odkod je novo podjetje Kovinar dobilo denar, da si je postavilo sodobno predelovalno industrijo. Če so zares finančne težave za komunalno dejavnost, potem bo morala reforma poseči tudi v število zaposlenih na občini ter zmanjšati število zaposlenih na minimum, kakor so to naredili v drugih dejavnostih. Vsekakor moram pohvaliti iniciativo, da je bil zgrajen na Jesenicah ta industrijski objekt, ki predeluje polfabrikate železarn v dokončne izdelke ter se je z zaposlitvijo nove delovne sile zmanjšalo tudi število nezaposlenih.

Kljub temu sem mnenja, zaradi različnih nalog komunalne dejavnosti ter nove industrije, da ni mogoče uspešno in zadovoljivo oboje voditi v eni roki, čeprav sem že večkrat slišal, da je komunalna dejavnost na Jesenicah deficitna. Žal do danes še nikjer nisem bral in videl detajliran račun, ki bi prikazal to deficitnost. Pod komunalno dejavnost spadajo pogrebni zavod, vodovod, snaga, kanalizacija in druge službe, za katere mora naš občan plačati takse in pristojbine. Baje je samo poraba vode, ki jo občani porabijo za zalivanje na grobovih na Blejski Dobravi tako ogromna, da te izdatke niti ne krijejo dohodki pogrebnega zavoda? Vsak občan, ki je imel že kdaj kak račun pogrebnega zavoda v rokah, pa se je lahko prepričal, da je račun kar precejšen, zlasti če pri tem upoštevamo minimalno potrošeno materiala in tudi potrebno plačilo anuitet in amortizacije. Tudi ostale pristojbine in davčne takse, ki jih mora npr. graditelj stanovanjske hiše plačati, niso majhne.

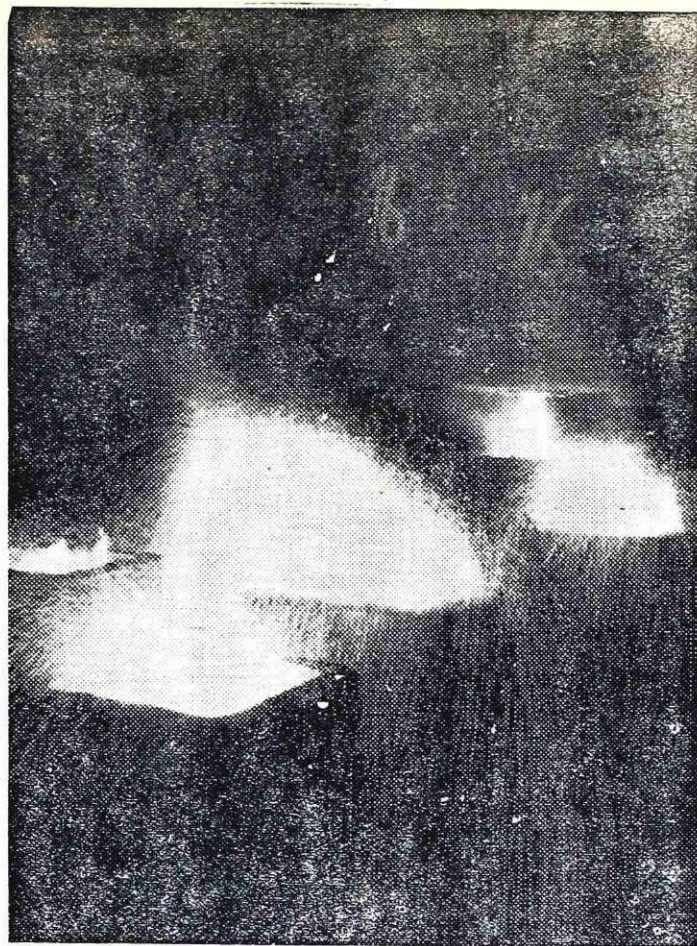
Tudi z odvozom smeti nismo niti v poletnem času, še manj pa bomo sedaj v zimskem času zadovoljni, ker zaradi nepluženih stranskih poti in dohodov tovornjak ne bo mogel do smetiščnih posod. Iz navedenega je razvidno in vsak občan to lahko ugotovi, da s komunalno dejavnostjo nekaj ni v redu. Zato mi je nerazumljivo, kako je mogla skupščina občine Jesenice pristati na tako integracijo, pri kateri je v sedanjem nezadovoljivem stanju vodovoda v kraju, preuranjen sklep Vodovodnega podjetja za vgraditev vodomero. Navzoči na seji so sklenili, da se ne more odstopiti od namena vgraditve ter da naj vse probleme ure-

samo zaradi tega, da bi se lahko čimbolj posvetila problemom železarstva.

Iznešena opažanja in dejstva niso zlonamerna, pač pa želim samo opozoriti predsednika in odbornike naše občinske skupščine, da bi ponovno razmišljali o smotnosti reorganizacije komunalnega podjetja v Kovinarja ter sprejeli sklep, da bi komunalno podjetje ponovno postalo samostojno podjetje, ki bi zares vodilo brigo in nadzor nad komunalnimi potrebami, ki se pojavljajo včasih kar neopazeno na terenu. Ta dejavnost je tudi v drugih mestih samostojna. Nova industrijska dejavnost pa naj ostane samostojno industrijsko podjetje, tako da se ne bo pretekal denar, ki je namenjen za komunalno dejavnost, iz žepa našega občana direktno zopet v industrijo.

V pričakovanju javnega odgovora se že vnaprej zahvaljujem našemu predsedniku in občinski skupščini kot občan, ki sem načel opisano problematiko v interesu našega prebivalstva in mesta.

dr. Milan Čeh

Tekoče »zlato«, ki daje kruh našim očetom in bratom

Ne odlašajmo z gradnjo žal?

V sredo, 13. novembra je bila 11. redna seja sveta za urbanizem, gradnje in komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Jesenice. Poleg potrditve poslovnika o delu sveta so navzoči razpravljali in sklepali še o nekaterih pomembnih zadevah. Potrdili so osnutek odluka o gradnji notranjih (hišnih) telefonskih napeljav pri novih gradnjah. S tem so investitorji stavb dolžni napeljati notranje telefonske napeljave pri novogradnjah tihih stavb, ki bodo imele pet ali več stanovanjskih enot ter vse poslovne stavbe v krajih z nad tisoč prebivalci.

Potrdili so program katastrskega urada pri izmeri naselij za prihodnji dve leti, s tem da se program za leto 1969 dopolni še z naselji Zabreznica in Breznica, v letu 1970 pa naj se namesto Dovjega obravnava Gozd Martuljk. Prioriteto pa naj ima naselje Breg. Program obsega izmeritev novih naselij in izdelavo osnovne državne karte. Po programu naj bi katastrski urad v letu 1969 naredili izmerja Zirovnice, Brega, Sela, Zabreznice in Breznice, v letu 1970 pa Korške Bele, Mojstrane in Gozd Martuljka.

Na seji so razpravljali tudi o pripombah krajevne skupnosti Rateče Planica glede vodovoda. Menijo, da je v sedanjem nezadovoljivem stanju vodovoda v kraju, preuranjen sklep Vodovodnega podjetja za vgraditev vodomero. Navzoči na seji so sklenili, da se ne more odstopiti od namena vgraditve ter da naj vse probleme ure-

dita Vodovodno podjetje in krajevna skupnost.

V dodatni točki so člani sveta tudi sklenili, naj skupščina občine izda odločbo za razlastitev zemljišča na trasi novega dela gorenjske magistrale v Mostah, saj je cesta splošnega pomena.

Največ časa pa so posvetili razpravi v zvezi z gradnjo žala na Blejski Dobravi. Problem bo posebno z vse večjim številom večnadstropnih stanovanjskih stolpnic na Jesenicah postajal vse bolj aktualen. Na razgrnjen načrt in maketo žala na Blejski Dobravi so imeli občani vrsto pripomb in dodatnih predlogov, nekaj tudi upravičenih. Objekt je resda to-

liko pomemben, da je potrebna širša razprava in boljša priprava programa, čeprav ne bi smeli preveč odlašati.

Na seji so se dogovorili, da naj bi do marca prihodnjega leta uredili vso potrebno dokumentacijo z opravljenimi razpisi za celotno ureditev področja. V program naj bi zajeli ne samo mrliške vežice, temveč tudi spomenik NOB, skupne grobnice, cvetličarno, kamnoseštvo, ureditev prometa s parkirnim prostorom, gostinskega objekta in končno hortikulturne ureditve. Ob koncu so še predlagali, naj se denar, namenjen za to, prenese v prihodnje leto.

T. L.

Misli

S srečo je tako kakor z urami. Najpreprostejša se najmanj pokvari. Ura, ki kaže minute, je že bolj podvržena okvaram; če kaže sekunde, vsebuje spet več vzroka za motnje; tista, ki kaže hkrati dneve v tednu in mesecu v letu, se najraje ustavi.

Kdor skriva pod plaščem ali imenom prijateljstva trdnost, pokroviteljstvo ali celo dobroteljsko, me spominja na zločinskega duhovnika, ki je zastrupljal s hostijami.

Uživaj in pusti druge, da uživajo, pri tem pa glej, da ne storiš žalega ne sebi ne drugim; menim, da je v tem vsa moralna.

Umen človek je izgubljen, če ne pridruži umnosti sli-

značaja. Kdor že ima Diogenovo svetilko, mora imeti tudi njegovo palico.

Narava mi ni nikoli dejala: »Izogibaj se uboštva,« še manj pa: »Bodi bogat!«; toda glasno mi kliče: »Bodi neodvisen.«

Zelo umevno je, da način, kako sodi modrijan, ki presoja vsakogar po njegovi resnični vrednosti, nikomur ne ugaja.

Kdor je brez značaja, ni človek, je stver.

Ljubzensko čustvo samo takrat ni videti spotakljivo, kadar mu ni primešano nič drugega, kadar živi in se hrani samo iz sebe.

Chamfort

Podpora zadružnikom v osnovni šoli Tone Čufar

Proizvodna zadruga učencev osnovne šole Tone Čufar Mladi kovinar se že četrto leto z največjimi napori drži pokonci. Če bi ne imeli tako požrtvovalnega mentorja kot je Dušan Hribar, bi bilo že davno konec z njo. Tako so pod njegovim požrtvovalnim vodstvom v teh štirih letih izdelali že skoraj tisoč stoji za zemljevide in slike; odkupila jih je Državna založba Slovenije, ki pa je zaradi slabo organizirane prodajne službe prenehala biti kupec teh proizvodov.

V zadrugi so se trudili, da bi zadružnike zares seznanili v ravnanju s stroji in z obdelavo s kovinskimi izdelki. Tračno T-železo in U-železo ter cevi in žice najrazličnejših dimenzij, je material, iz katerega so morali pripravljati izdelke na vrtnem in brusilnem stroju, na stiskalnici in z varilnimi aparati.

Šoli je bilo mnogo do tega, da bi zadruga učencev zares živela. Ne gre zameriti ugotovitve, da so se za delo v zadrugi prijavljali tako odličnjaki, ki so zlahka šli skozi vse razrede osnovne šole, kot »outsiderji«, ki so končevali osnovno šolo v šestem, sedmem razredu. Torej je bila to ena izmed dejavnosti, ki so jo učenci ob-

čutili kot potrebo. Zato je šola tudi investirala v to dejavnost več kot dva milijona S din, kar je ob denarju, ki ga prejema za svoje delo, več kot veliko. Lansko leto pa se je izkazalo, da je to edina osnovnošolska zadruga, ki lahko iz SRS pošlje delegata v državni delegaciji v Sovjetsko zvezo. Železar je v letošnjem letu v nadaljevanjih objavljati njegov prispevek o poti, ki mu jo je omogočila zadruga, šolska skupnost učencev in občinski svet Ljudske tehnike.

Zadružnik, ki dve, tri leta dela na vrtnem ali brusilnem stroju, ki je v tem času dobri spoznal stiskalnico, ki se razume na elektro in avtogensko varjenje, pomeni za Železarno veliko pridobitev. Če nima dokončane osnovne šole, bo šel v brigado in naprej v priučevanje, če jo je srečno dokončal, bo prišel v poklicno šolo ali v metalurško srednjo tehniško šolo na ZIC. V vsakem primeru bo že mnogo tega, kar mu bodo tam odkrivali kot popolno novost, dobro poznal.

Zato se je predsednik IO sindikalne organizacije Železarne Srečko Mlinarič ob svojem obisku v zadrugi 15. novembra t.l. zavzel, da bi Železarna zadrugi po svojih

močeh pomagala, hkrati pa ob sprejemu novih delavcev upoštevala delo v proizvodni zadrugi učencev Mladi kovinar. Šolsko vodstvo naj bi vsem zadružnikom izdalo posebno spričevalo, ki bi pričalo o uspešnosti dela v PZU Mladi kovinar. To bi bilo vodilo kadrovske službi pri sprejemanju novih delavcev. Obenem pa je obljubil PZU Mladi kovinar vsakršno podporo Železarni. Menil je namreč, da bi največja delovna organizacija v občini ne smela zametati takšne, čeprav na pogled majhne možnosti za pridobitev delavcev, katerih pot do priučitve bi bila tako znatno krajša kot je zdaj.

Šola je takšnega razumevanja in pripravljenosti za pomoč s strani Železarne zares vesela. —zk

Nove oblike dela kinoamaterjev

Filmska skupina ODEON je nastala pred nekaj več kot tremi leti. Ustanovili so jo jeseniški kinoamaterji, ki do takrat niso imeli svojega kluba. Do takrat je deloval le kinokrožek na ZIC, eno leto pa tudi kinokrožek na osnovni šoli Mojstrana, vendar pa sta oba imela le šolsko obelje.

Prvi dve leti obstoja skupine ODEON nista prinesli rezultatov kot so člani hoteli. Šele ko je lani prišlo do reorganizacije v upravnem odboru, je delo v klubu zaživelo. Plod reorganizacije je bil I. medklubski festival pa tudi filmi, ki so bili v tem času posneti.

V začetku so bili organizirani tudi tečaji za kinoamaterje. Ker je bilo lani premalo prijav za tečaj, verjetno pa tudi letos ne bi bilo nič boljša, je odbor zaenkrat to dejavnost opustil. Prišel pa je z organizacijo krožkov po šolah. Poleg krožka na ZIC, ki dela že osem let, je bil organiziran krožek na osnovni šoli Tone Čufar, v načrtih pa imajo še organizacijo krožkov v Mojstrani in na Koroški Beli.

Zadnje sredo v oktobru pa je odbor organiziral I. klubski večer, ki bo v naprej stal na oblika dela. Na tem večeru se je s svojimi filmi predstavil Izidor Trojar, udeležba članov je bila na žalost zelo majhna. Vsako zadnje sredo v mesecu bo eden od članov kluba pokazal svoje filme, ne samo take, ki jih snema za festivale, ampak tudi družinske. Po projekciji filmov pa sledi pogovor o filmih in izmenjava izkušenj med amaterji. Odbor pa vabi tudi načlane, ki imajo kame-re in take, ki jih zanima film, da se udeležijo teh večerov. Naslednji klubski večer bo v sredo, 27. novembra ob sedmih zvečer v starem internatu, kjer ima klub svoje prostore. —js

Obisk Iva Jana se je otrokom vtisnil v spomin; na šoli pa smo veseli, da borci, ki so »nekam prišli«, ne pozabljajo na svojo dolžnost, ki je bila, je in ostaja v tem, da veliki čas naše zgodovine približajo najmlajšim.

Obisk Iva Jana v osnovni šoli Tone Čufar

Vsako leto pred dnevom republike obiščejo otroke v šolah borci, ki jim pripovedujejo o svojih doživetjih v tem velikem času narodove zgodovine. Glede na to, da letos praznujemo 25-letnico II. zasedanja AVNOJ, na katerem so bili položeni temelji naše federativne socialistične republike, je bilo šolskemu vodstvu mnogo do tega, da otrokom ob tej priložnosti govori kdo od borcev, ki so našo NOB s svojim pisanjem popularizirali med mladino.

Brez dvoma je bil za takšno priložnost zelo primeren urednik popularne radijske oddaje Še pomnite, tovariši? Ivo Jan, sicer znan kot pisec priljubljenih knjig Med gorjanskimi partizani in mladinskih izdaj Skozi zasede ter Izpolnjena beseda. Razen tega je Ivo Jan kot Blejec (doma je z Rečice) partizanil ves čas v neposredni okolici našega mesta; tako so bili njegovi spomini in zgodbe, ki jih je prebral otrokom, toliko bližji mladim poslušalcem.

Ivo Jan je z otroki umel ustvariti tople kontakt. Dokaz za to je resnica, da so imeli učenci 7. razreda že ob devetih dopoldne tečaj prve pomoči, zvečer pa so vendarle zahtevali od Jana, naj jim pove in prebere še kaj. Pa je bil do takrat že skoraj celo uro z njimi; marsikaj jim je že povedal in prebral. Želeli so si še in še. To potrebo je v njih vzbudila predvsem osebnost borca, ki je stal pred njimi in njegova sposobnost, da z umetniško obarvano besedo približa sodobnemu mlademu človeku čas, ki je rahteval od ljudij odpora, požrtvovalnosti in žrtv.

film • film • film • film • film • film • Kdo se boji Virginie Woolf?

Edhard Albee, znani dramatik mlajšega rodu, je v svoji podobi neke določene sredine, miljeja, v katerem se pojavljajo realnost in irealnost, razsodnost in nerazsodnost, moralnost in nemoralnost... življenje in fantastika... enako intenzivno — v drami Kdo se boji Virginie Woolf? (ki smo jo imeli priložnosti videti tudi na Jesenicah v izvedbi ljubljanskih gledališčnikov) izrisal aktualno in akutno stisko življenja dandanašnjih izobražencev, ki begajo pred samim seboj, vendar ne najdejo pravega izhoda iz te zagate.

Seveda je imel Albeejev tekst izreden uspeh v večini uprizoritev, zato filmska predstavitev s pogleda komercialnosti ni bila nikoli vprašljiva, še posebno zagadelj, ker pač v njem igrata prvi violini Richard Burton in Elizabeth Taylor in je Albeejev tekst prelit na filmski trak brez kakršnih večjih korektur.

Toda prav ta želja, da bi se Albeju ne »izneverili«, je terjala svoj davek. Scenarist je bil v zagati že pri predstavljanju dela iz gledališča v filmski ambient. Gledališki oder je omejen in se je treba nanj »prilagoditi« (s filmskega aspekta), saj kar zadeva dogajanje, medtem, ko je filmski prostor domala neomejen in pravzaprav zahteva več gibanja, sicer... sicer se zgodi tisto, česar se ne bi smelo: komornost brez ustrezne rešitve v pogledu filmske izraznosti in kadriranja. Da je ustvarjal plastičnost prostora je scenarist izbiral med poljem in protipoljem ter zornimi koti. Priznati je, da pri tem niti ni neuspeš, samo česa spomnimo na posamezne prizore. Naprimer na začetku filma, ko se Martha in George vrneta s »party« in se pojavita še mladi profesor biologije in njegova žena ter pride do Marthinega konfuznega vedenja, ki hkrati preseneti in prevzame vse ostale prisotne, jim vsili nekaj, kar je težko dojemljivega, gledalcu pa se ta sekvenca kaže

kot remek delo. Takšnih in podobnih artističnih mojstrov je še nekaj, vendarle vse dogajanje nudi (in ne raši) problematičnost, ki jo zastavlja in zahteva filmski medij. Torej preveč gledališki in premalo filmski je film Kdo se boji Virginie Woolf?

Drugo, kar je važno, je igralska zasedba. Elizabeth Taylor kot Martha verjetno še nikoli ni bila takšna kakršna je bila sedaj — izredna karakterna igralka. Tokrat ni bilo poudarka na lepi zunanjosti, obveznem sex apcalu in marsičem drugem, česar je pokazala Elizabeta (skoraj) zmeraj, temveč na Marthinem vihravem, halucinacij polnem značaju, ki je dobil v njeni interpretaciji ustrezno upodobitev. Ravno tako tudi Richard Burton kot Marthin mož ni bil slab, vendar fascinalni, morda mu je manjkalo določene živjetosti, ki jo takšen (zahteven) lik zahteva. Tudi mlada Sandy Dennis (mimogrede: 1966 je dobila Oscarja za najboljšo stransko vlogo) je ugajala, precej bolj kot njen filmski mož George Segal. (Režiserju Mikeu Nicholsu takisto dosti hvale.)

Fotografija je zelo uspela. Film kdo se boji Virginie Woolf ni barvni, kakor piše v časopisih, temveč v črno beli tehniki. Počemu ta (nemajhni) spodrselj? S chiaroscuro tehniko, tehniko, ki poudarja vpliv svetlobe in teme ter daje izjemno impresivnost, je v filmu Kdo se boji Virginie Woolf? samo potrdilo nekaterim teoritikom, ki pravijo, da vsak film ne more biti barvni in da barvni film samo hromi filmsko izraznost (tu je izvzeta barva kot simbolična prvina). Samo tisto nebo, polno gorja in skrite moči, očara. Kaj takega barva ne more pričarati!

Kakorkoli že, ameriški film Kdo se boji Virginie Woolf? ni samo prijetno in neprijetno (v smislu, ki jo izpričuje vsebina) doživeti; tudi doživeti nekega morečega sedanjega časa je. Katul bi dejal: O seculum insipiens et infacetum! (O ne-spametni čas brez okusa!)

Klavdij Mlekuž med jeseniškimi folkloristi

Ansambel narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda Tone Čufar ima v svojem delovnem programu tudi občasne delovne sestanke ansambla, ki jih popestrijo z raznimi predavanji. Letos jim je že enkrat predaval soplesalec Pavle Dimitrov o slovenski odpravi v Pamir in jim ob prijetni razlagi pokazal skoraj dvesto barvnih diapozitivov s te poti. Pretekli petek pa so imeli člani ansambla v gosteh znanega slovenskega alpinista, Mojstrančana in člana delovnega kolektiva Železarne Klavdija Mlekuža. Klavdij jim je ob skoraj dvesto barvnih diapozitivih pripovedoval o plezalnih

vzponih mojstranških alpinistov v lanskem in letošnjem letu v tujem gorstvu. Poleg izredno lepih panoramskih posnetkov iz Dolomitov in francosko-švicarskih Alp, so mnogi prvič na platnu videli virtuoznost, vzdržljivost in izredno veliki intuziazem teh skromnih in pogumnih ljubiteljev previsnih sten iz Mojstrane. Čeprav udeležba zaradi izredno slabega vremena ni bila najboljše, pa so bili vsi navzoči izredno zadovoljni in hvaležni Klavdiju Mlekužu, ki jim je z imenitnimi barvnimi posnetki in besedo predstavil svet, ki ga doslej še niso poznali.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO
23. in 24. novembra šp. barvni CS film JASTREB CASTILIE, v režiji Hoza M. Eloriet, v glavni vlogi German Kobos, ob 17. in 19. uri.
25. novembra ital. jap. film MADAM BUTTERFLY, v režiji Carmina Gallona, v glavni vlogi Michike Tanaka, ob 17. in 19. uri.

26. in 27. novembra ital. barvni CS film CARSKA VENERA, v režiji Jeana Delanoya, v glavni vlogi Gina Lollobrigida, ob 17. in 19. uri.

28. novembra ital. film RIGOLETTO, v režiji Carmina Gallona, v glavni vlogi Tito Gobbi, ob 17. in 19. uri.
29. novembra franc. barvni film JAZ IN LJUBEZEN, ob 17. in 19. uri.

30. novembra šp. ital. barvni film OBRAČUN NA INDIJSKEM OCEANU, v režiji Sergia Bengorcelija, v glavni vlogi Antonuela Lualdi, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ
23. in 24. novembra ital. barvni CS film CARSKA VENERA, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. novembra španski barvni CS film JASTREB CASTILIE, ob 18. in 20. uri.

27. novembra ital. film RIGOLETTO, ob 18. in 20. uri.

28. in 29. novembra angl. barvni CS film VRNITEV IVANHOEA, ob 18. in 20. uri.

30. novembra ital. nem. barvni CS film V KREMP-LJIH ZLATEGA ZMAJA, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE
23. novembra amer. barvni film TRI NA KAVČU.

24. novembra amer. barvni film FANTASTIČNO POTOVANJE.

28. novembra šp. barvni CS film JASTREB CASTILIE.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža in skrbnega očeta

ANTONA GASARIJA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani.

Posebna zahvala krajevnim skupnosti in družbeno-političnim organizacijam Hrušice in njegovim najboljšim prijateljem za organizacijo pogreba, sodelavcem transportne službe železarne Jesenice, kolektivu KROJA in učencem II. d. razreda poklicne šole.

Zahvaljujemo se godbi DPD Svoboda Hrušica in pevcem za žalostnike, vsem darovalcem cvetja in govornikom za poslovinne besede. Vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in izrekli sožalje ter sočustvovali z nami, iskrena hvala!

Zalujoči: žena Slavka in sin Beno, mama, brata in ostalo sorodstvo.

30. novembra angl. barvni CS film VRNITEV IVANHOEA.

Kino KRANJSKA GORA
23. novembra amer. barvni film KDO SE BOJI VIRGIE WOOLF?

24. novembra angl. barvni CS film VRNITEV IVANHOEA.

28. novembra ital. barvni CS film CARSKA VENERA.
29. in 30. novembra šp. barvni CS film JASTREB CASTILIE.

Kino ŽIROVNICA
24. novembra amer. barvni film KDO SE BOJI VIRGIE WOOLF?

1. decembra šp. barvni CS film JASTREB CASTILIE.

Gledališče

SOBOTA, 23. 11. ob 19.30 uri: J. Kerr: MARY — MARY. Komedia v 3 dejanjih. Otvoritev sezone 1968/69. IZVEN.

NEDELJA, 24. 11. ob 19.30 uri: J. Kerr: MARY — MARY. Komedia v 3 dejanjih. Režija STANKA GERŠAK, scena JOŽE BEDIČ. IZVEN.

PONEDELJEK, 25. 11. ob 19.30 uri: Nastop vokalno instrumentalnega ansambla CRVENI KORALI — najboljši ansambel na jugoslovanskem festivalu popularne glasbe.

Vstopnice rezervirajte na telefon 82-200.

ZAHVALA

Kolektivu sive livarne in modelne mizarne se najlepše zahvaljujem za lepa darila ob odhodu v pokoj.

Se enkrat najlepša hvala.

Jože Hočvar

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji in nenadni izgubi našega dragega in skrbnega moža ter očeta

KARLA KAMPIČA

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili k poslednjemu počitku ter se poslovili od njega. Zahvaljujemo se darovalcem vencev in cvetja, sosedom za moralno pomoč, ki je bila največja in nas je v najtežjih dneh obdržala pri močeh. Izguba je nenačakovana in doletela nas je v tako nenadnih okoliščinah, da je bila vsaka najmanjša usluga ali pozornost deležna naše hvalečnosti in ganjenosti.

Zalujoči: žena Cilka, hčerki Draga in Metka, sinovi Jože, Marjan in Roman ter ostalo sorodstvo.

Alpinistična novica

Južni raz Škrlatice je že več let čakal na prvi vzpon. Končno sta letos za zaključek plezalne sezone mojstranska alpinista Zvone Kofler in Janez Brojan ml. preplezala južni raz. To sicer ni ekstremna plezalna tura, vendar je zelo markanten in zanimiv klasičen problem, ki je dolgo let ostal plezalsko še neobdelan. Prvič sta nas spomnila na ta vzpon odlična predvojna alpinista Maks Dimnik ter Janez Brojan st., ker sta že pred leti opazovala ta raz, ki izgleda precej gladek. Ker je to južna stran Škrlatice, je zelo ugodno plezanje v zgodnji pomladi in pozni jeseni.

Alpinista sta opravila vzpon v soboto, 26. oktobra v lepem vremenu. Višina razja je okrog 300 m, za vzpon sta potrebovala štiri ure čistega plezanja. Smer sta ocenila s III. težavnostno stopnjo ter dvema raztezajema IV. težavnostne stopnje. Skala je gladka in kompaktna, klini slabo držijo, ker so razpoke zasigane. Prevladuje predvsem prosto plezanje. Čeprav vzpon morda plezalsko ni veliko pomemben, vendar je potreben, kajti treba je obdelati domače stene in grebene vsaj s klasične plati, če ne bodo to naredili drugi — tujci, ki vedno pogosteje zahajajo v naše čudovite gore.

Plezalca sta pozno popoldne sestopila v dolino Vrata. Naslednji dan sta se odpravila v severno steno Triglava. Vstopila sta v Skalaško smer ter izstopila po Čopovem stebri na rob stene. Na nekaterih mestih je bila stena poledenela, kljub temu pa sta vzpon uspešno opravila. S tem vzponom sta zaključila dokaj uspešno sezono alpinističnega odseka Mojstrana.

M. K.

DOPOLNITEV ZAHVALE

Zahvalo ob smrti Jožeta Križnarja dopolnjujem tudi s toplo zahvalo javniški godbi za žalostinke, KO ZZB NOV Blejska Dobrava za venco in upokojevcem za denarno pomoč.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoča žena Rezka

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru ŽIC se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezni.

Marica Huč

OBVESTILO

Naš sodelavec odstopi oziroma proda vozovnico z vso oskrbo za 12-dnevno potovanje na HAVAJE marca 1969. Informacije dobite pri Alojzu KORDEŽU, Železarna — centralno skladišče.

FOTOKLUB »Andrej Prešeren« priredi 27. 11. 1968 ob 18. uri v klubiški sobi v Kazini debatni večer.

Vlastja Simončič bo govoril o novicah z letošnje fotokino razstave v Kölnu in o novih smereh v fotografiji.

Predavanja bo spremljal s prikazovanjem diapozitivov, prikazal pa bo tudi film.

Ljubitelji lepe fotografije, v sredo, 27. t. m. zanesljivo v Kazino!

Odbor fotokluba

OBVESTILO

Balinarski klub Jesenice obvešča vse svoje člane, da bo redni letni občni zbor v soboto, dne 23. 12. 1968 ob 18. uri v sindikalni dvorani kurilnice Jesenice.

Vabljeni!

Na osnovi člena 28, pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice

objavljamo

prosto delovno mesto v DE — HVZ

DELOVODJA — skladišča surovega materiala

D-5 1 oseba

Pogoji:

1. STŠ ali delovodska šola in 5 let prakse.
2. PIŠ ali VK izpit in 10 let prakse.

Pismene prijave se sprejemajo na kadrovskem sektorju do 6. decembra 1968.

Železarna Jesenice

Kadrovski sektor

ZDRAVSTVENI DOM JESENICE

OBVEŠČA

VSE OBCANE, STARŠE, DELOVNE ORGANIZACIJE IN ORGANIZACIJE TER DRUŠTVA o naslednjem:

1. **DISPANZER ZA ŠOLSKO IN OTROŠKO VARSTVO** v enoti Jesenice dela vsak dan dopoldan in popoldan razen v sobotah, ko dela samo dopoldan.

Dopoldanska ordinacija je v glavnem namenjena šolskim otrokom, popoldanska ordinacija pa predšolskim otrokom. V primeru, da starši ne morejo zaradi zaposlitve pripeljati bolnega otroka v tako določenem času pa lahko pripeljejo na pregled predšolskega otroka tudi v dopoldanskem času oziroma šolskega otroka v popoldanskem času.

2. **PREVENTIVNA AMBULANTA** v enoti Jesenice je pričela redno poslovati in sicer:

- vsak ponedeljek, sredo, četrtek in soboto od 7. do 13. ure in vsak torek ter petek od 12. do 18. ure.
- pregledi oseb pred sprejemom na delo se lahko opravijo vsak dan v tem času;
- pregledi športnikov in šoferjev-amaterjev, so po predhodnem dogovoru v torkih od 12. do 18. ure;
- pregledi oseb, ki morajo biti vsaj enkrat letno pregledani po predpisu zakona pa so v sredah od 7. do 13. ure in v petkih od 14. do 20. ure.

Vse koristnike uslug preventivne ambulante obveščamo, da se zgoraj navedenih ordinacijskih ur pridružujejo zaradi notranje organizacije dela te ambulante.

Delovne organizacije, društva in privatnike-obrtnike želimo opozoriti na določilo 6., 31. in 51. člena temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni, ki je bil objavljen v uradnem listu SFRJ števil. 17-224 z dne 22. aprila 1964, o obveznih pregledih, ki morajo biti najmanj enkrat na leto. Namreč, opazno je po statističnih podatkih o izvršenih takih pregledih, da je še precejšnje število teh oseb nepregledanih.

CENEJŠE IN BOLJŠE

Prihranili boste čas in delo, če se odločite, da vam za praznične dni izdelajo orehovo potico v obratu družbene prehrane.

Pohitite s prednaročili za orehovo potico v obratu družbene prehrane Železarne.

Še tretjič — jeseniški hokej

V zadnjih izdajah Železjarja sta dva avtorja skušala osvetliti oziroma prikazati stanje v jeseniškem hokeju. To sta dva vsebinsko dokaj različna članka, ki osvetlujeta problematiko z različnih zornih kotov. Popolnoma soglašam z vsebino članka tov. Pračka. Prepričan pa sem, da tudi funkcionarji jeseniškega hokeja hočejo samo dobro za jeseniški hokej, toda hoteti je včasih premalo, v posameznih primerih pa tudi nemogoče.

V eni izmed prejšnjih števil Železjarja smo lahko zasledili tudi razdelitev izredno plačanih dopustov za naše športnike v sezoni 1968/69. Po tej razdelitvi pripada hokejistom 1500 delovnih dni, kar je verjetno dovolj ob smotni razdelitvi pri upoštevavanju tekmovalnega kalendarja.

Toda kdaj pripada športniku izredno plačan dopust, je po izjavah nekaterih prepričano obratovodjem in mojim ali bolje rečeno oni odločajo, če lahko pogrešajo posameznika na delovnem mestu. Tak postopek, ki je v

interesu nemotene proizvodnje, pa se lahko znatno ublaži. Upravni odbor HK Jesenice bi moral tekmovalnemu koledarju prilagoditi odobreno kvoto plačanih dopustov, to pa pomeni, da bi lahko že vnaprej določil proste dneve za posameznega tekmovalca — igralca. S takim načinom bi verjetno naredili konec posameznim primerom nediscipline igralcev na svojih delovnih mestih, pa tudi obratoma bi olajšali razpored delavcev.

Če smo se odločili, da bomo podpirali športno dejavnost na Jesenicah, potem mo-

ramo poleg sprejetih sklepov, ki potrjujejo, da imamo razumevanje za šport, imeti tudi določeno mero razumevanja in elastičnosti. Prav v neurejenih odnosih na relaciji delovno mesto oziroma delavec — športnik, pa je verjetno vzrok za razna nezadovoljstva in nezdrave pojave med športniki. Na Jesenicah smo bili vedno ponosni na športne dosežke naših sodelavcev — železarjev in tako je tudi danes. Ob tem pa največkrat pozabimo na igralce tekmovalce takrat, kadar niso v tekmovalnih arenah.

Če pogledamo nazaj v bližnjo preteklost, morda tudi v obdobje pred letom 1940, lahko ugotovimo, da so bili vsi pomembnejši športniki železarji zaradi svojih dosežkov na športnih tekmovanjih nagajeni tudi s tem, da so dobili v železarni dobra delovna mesta, na katerih delajo še danes. Znano je, da tekmovalna doba, v kateri se dosega vrhunski dosežki, ni tako dolga, da se v tem obdobju našim tekmovalcem — športnikom ne bi mogla tolerirati njihova odsotnost v tekmovalni sezoni.

Iz vseh dosedanjih razmišljanj in s tem v zvezi napisanih polemik, bo verjetno moral slediti zaključek, iz katerega bo moralo biti razvidno, koliko in na kakšen način smo pripravljeni pomagati našim sodelavcem — športnikom, kdo je odgovoren, da ne bo kršena športna morala in delovna disciplina in končno tudi to, kaj smo v zvezi s tem pripravljeni narediti za razvedrilo in športno uživanje jeseniškega železarja in občana.

Z. S.

Obračun drsalnega kluba

V nedeljo, 17. novembra je imel drsalni klub svoj redni občni zbor. Večino članstva v klubu sestavljajo pionirke, nekaj mladink in le trije dečki. Na občnem zboru se jih je zbralo kar precej, tudi nekaj staršev. Upravo SD Jesenice je zastopal Viktor Brun, UO TVD Partizan Jesenice pa Mirko Petač.

Predsednik DK Hanz Verd-nik je v svojem poročilu nakazal precej problemov in vprašanj, ki so po svoje vplivali, da klub ni dosegel vidnih rezultatov. Še več. Ti so v mnogočem zavirali delovanje kluba. Največji problem kluba je bil vsekakor v nezadostnem številu trenerjev. Tudi organizacijskih težav ni manjkalo. Med temi so zlasti poudarili pomanjkljivost pri vzdrževanju reda na drsalnišču. Dekleta — drsalke so bile pogosto motene pri vadbi od drugih koristnikov drsalnišča. Zaradi tega so doslej klubu odpovedali svoje usluge vsi kvalitetni trenerji iz Ljubljane. Ob takih težavah je počasi splahnela delovna vnaša športnih delavcev kluba. Res škoda glede na velik interes zlasti ženske mladine.

Številno članstvo, oziroma klub, ni bil deležen pomoči, ki jo je bil potreben vključno z urejenim redom na drsalnišču.

Kaže, da tudi od ustrezne republiške zveze iz Ljubljane niso imeli ne strokovne niti druge pomoči. Zveza obstoja menda samo na papirju.

Precej so govorili o svojem programu za novo sezono. Program ni obširen. Lahko bi rekli, da je celo skromen. V tem imajo prav. Gre bolj za to, da bodo program svojega dela uredili. Zasnovali so redno vadbo, kategorizacijo drsalcev in pripravo primerne ekipe za tekmovanje na Bloudkovem memorialu in

republiškem prvenstvu. Izvedli bodo klubsko prvenstvo, ki bo pokazalo kvaliteten nivo posameznikov oz. posameznic. Drsalno sezono bodo zaključili z drsalno revijo.

V razpravi so govorili tudi o kotalkanju. Kaže, da se bo novi odbor angažiral na razširitvi dejavnosti kluba. Spričo betonske plošče na drsalnišču obstoje objektivni pogoji. Tudi interesa med deklkami ne manjka za to športno panogo. Saj gre za panogo, ki lahko samo pospešuje kvaliteten rast drsanja ali obratno kotalkanja. Resnično škoda, da temu klubu ni bilo dane več pomoči. Verjetno bi bili zadovoljni vsi številni obiskovalci hokejskih prirediteljev, če bi se jim med odmor predstavlili s primernim programom domače drsalke in drsalci. Morda bi s tem celo povečali število obiskovalcev tudi hokejskih prirediteljev.

Na kraju so izvolili nov 13-članski UO kluba in se zahvalili dosedanjemu predsedniku Hanzu Verdniku za nje, govo požrtvovalnost in delo v klubu.

Predno so se razšli, so si še ogledali nekaj kratkih filmov o znanih drsalcih, njihovih vadbah in tekmovanjih. To je novost, ki bi jo kazalo posnemati.

Upajmo, da bo tudi drsalno kotalkarski klub v prihodnje bolj delaven in da se bo pridružil k vrsti znanih in uspešnih klubov velike družine SD Jesenice.

Vibr

Delo namiznoteniškega kluba

Namiznoteniška sezona se je že začela in prva tekmovalna so že pokazala, kakšne so moči in možnosti igralcev in igralke. Jeseniški namiznoteniški klub ima že dolga leta velike uspehe. Vsa leta ga odlično vodi predsednik Lojze Štrumbli, ki je bil leta 1938 tudi ustanovitelj namiznoteniške sekcije in bil takrat njen referent. Leta 1953 je bila sekcija preimenovana v klub in od takrat dalje je bil njegov predsednik. Delo v sedanjem klubu vodi 14-članski odbor, ki je sestavljen iz bivših igralcev. Treninje so vse leto brez prekinitve in to trikrat tedensko za tekmovalno skupino in dvakrat za novince. Treninje vodijo domači trenerji.

Za množični razvoj te panoge pa ni pogojev, ker ni dovolj denarja za vzgojiteljski oz. voditeljski kader. Za kvaliteten dvig pa bi bilo potrebno znatno več nastopov na zunanjih prireditvah, kar pa onemogoča premalo denarja in težave z odsotnostjo od dela oziroma šole. Zaradi velikega pomanjkanja denarja se tudi ne more nuditi igralcem prepotrebni osnovnih športnih rekvizitov in jih morajo vsi igralci, razen tekmovalne skupine, kupovati sami. To pa vsekakor vpliva na razvoj množičnosti in kvalitete.

Klub je letos uspešno organiziral doma več tekmovanj.

Tako tekmovalje osnovnih šol Jesenic, medobratno prvenstvo Železarn, V. majsko srečanje mladih železarjev iz vse države, izvedel je tekmovalje gradbincev Slovenije in klubsko tekmovalje.

Igralci in igralke pa so nastopili v Sloveniji in tudi drugod: v Kranju, Celovcu, Dugi Resi, Ravnah, Lendavi, Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Logatcu, Karlovcu itd. Člani so dosegli velik uspeh v Celovcu, ko so zasedli 1., 3. in 4. mesto na mednarodnem turnirju. Največ uspeha pa ima že nekaj let ekipa članic. Spomladi je na prvenstvu Slovenije v Ravnah osvojila prvo mesto, na mednarodnem turnirju v Zagrebu 5. — 8. mesto, na državnem prvenstvu pa 4. mesto. Pri posameznikah je Krajzljeva v Kranju osvojila naslov gorenjske prvakinje, na zadnjem mednarodnem turnirju v Kranju pa je bila prva Pavličeva, Krajzljeva četrta in Buh pri članicah peti. Naslednji nastop, ki čaka obe članici, bo v Dugi Resi na pozivnem turnirju najboljših desetoric v državi.

Prav gotovo se bodo uspehi mladega namiznoteniškega kolektiva še nadaljevali, čeprav za svojo dejavnost nimajo najboljših pogojev, vse težave pa premagujejo z izredno voljo do dela in igranja.

ZF.

Hokejski program za prihodnje dni

SOBOTA, 23. 11. ob 19. uri gostuje na Jesenicah moštvo Gottwaldov, član I. lige CSSR.

TOREK, 26. 11. ob 19. uri: tekma za alpski pokal HK JESENICE : IEV Innsbruck.

SREDA, 27. 11. ob 19. uri: državno prvenstvo HK JESENICE : HK OLIMPIJA iz Ljubljane.

Trupkoviču zlata, Iliču srebrna kolajna

V soboto in nedeljo (16. in 17. t. m.), je Boksarska zveza Slovenije organizirala republiško boksarsko prvenstvo za posameznike. Prvenstvo je bilo v Hrastniku. Udeležilo se ga je 31 tekmovalcev iz petih slovenskih klubov: Ljubljane, Maribora, Trbovelj, Hrastnika in Jesenic.

Za to tekmovalje so se prijavili res najboljši boksarji iz vse Slovenije. Zaradi tako močne konkurence, se je prijavilo samo pet boksarjev iz Jesenic in sicer: Trupkovič, Ilič, Džamastagič, Rebolj in Bejto Murič.

Tekmovalje je bilo razpisano zelo pozno, naši boksarji pa so zadnjih štirinajst dni delali na tretji oziroma drugi izmeni in se za to tekmovalje niso mogli najbolje pripraviti. Ravno zaradi tega so naši tekmovalci (Rebolj, Murič, Džamastagič) po zelo kvalitetnem boks in očitni prednosti po prvih dveh rundah v tretji rundi kondicijsko odpovedali in priborjene

zmage prepustili svojim nasprotnikom.

Trupkovič in Ilič, sta nastopila v isti kategoriji. V polfinalnih borbah sta vsak svojega nasprotnika že v prvi rundi odpravila s klasičnim knokavtom. Tako smo praktično imeli že v soboto zagotovljeni dve kolajni — zlato in srebrno, ker sta se naslednji dan v finalu pomerila Trupkovič in Ilič med seboj. Prikazala sta tehniško lep boks, vendar publika ni bila zadovoljna, ker je opazila, da si klubska prijatelja nočeta med seboj menjavati močnih udarcev. Zmaga je po pričakovanju pripadla Trupkoviču.

Boksarski strokovnjaki, ki so sodelovali pri tem prvenstvu, so bili presenečeni nad kvaliteto jeseniških boksarjev, ker se ta šport na Jesenicah razvija šele drugo leto, medtem ko ostali klubi obstajajo že vrsto let. Posebno odkritje v teški kategoriji je mladi Rebolj, ki je prav te dni dopolnil 18 let. V prvih

dveh rundah je popolnoma onemogočil večkratnega prvaka Slovenije Župančiča iz Trbovelj. Že v prvi rundi ga je poslal na pod do osem. V tretji rundi pa je zmagala izkušnost in rutina Župančiča. Tako se je Rebolj moral zadovoljiti s tretjim mestom v Sloveniji. Džamastagič in Murič sta prav tako zasedla tretje mesto v svojih kategorijah.

Največ zaslug za razvoj in kvaliteto jeseniškega boksa, pa moramo pripisati zelo vestnemu in prizadevnemu trenerju — nekdanj poznane mu jeseniškemu boksarju Milanu Zupanu.

Po razgovorih med klubi in boksarsko zvezo, bo v drugi polovici decembra organizirano republiško boksarsko prvenstvo za mladince. Organizacijo bo verjetno prevzel boksarski klub Jesenice. Tako bodo prijatelji boksa na Jesenicah imeli priliko dva dni gledati na ringu najmlajše boksarje iz cele Slovenije.

Z.